

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA
OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření školy dobrovolného svazku obcí

**(Financial Management of the School of the Voluntary Association of
Municipalities)**

Student: Markéta Csölleová

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.

Šumperk 2013

Zadání bakalářské práce

Student:

Markéta Csölleová

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace:

01 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Hospodaření školy dobrovolného svazku obcí
Financial Management of the School of the Voluntary Association of
Municipalities

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Zásady hospodaření právnických osob vykonávajících činnost školy zřizovaných obcí
  3. Analýza hospodaření školy - Základní škola a mateřská škola Údolí Desné
  4. Zhodnocení hospodaření školy dobrovolného svazku obcí
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

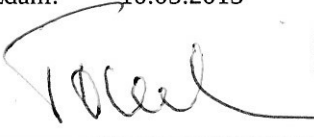
- KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon s komentářem*. Praha: ASPI, a. s., 2009. 780 s. ISBN 978-80-7357-412-3.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 4. aktual. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr.Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení studenta

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci včetně příloh vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Šumperku dne 10.5.2013

.....
Markéta Csölleová

Poděkování

Chtěla bych touto cestou vyslovit poděkování své vedoucí bakalářské práce PhDr. Mgr. Haně Fachinelli, Ph.D., za odborné vedení a metodickou pomoc při zpracování bakalářské práce.

Dále paní Ivaně Jurkové za poskytnutí všech interních materiálů organizace, které mi ochotně poskytla. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat svým rodičům za morální podporu v průběhu celého studia.

Obsah

1. ÚVOD.....	1
2. ZÁSADY HOSPODAŘENÍ PRÁVNICKÝCH OSOB VYKONÁVAJÍCÍCH ČINNOST ŠKOLY ZŘIZOVANÝCH OBCÍ	3
2.1. Právníkové osoby vykonávající činnost školy zřizované obcí.....	3
2.1.1. Školská právníková osoba	4
2.1.2. Příspěvkové organizace územních samosprávných celků	8
2.2. Zdroje financování regionálního školství	11
2.2.1. Veřejné zdroje	11
2.2.2. Soukromé zdroje	16
3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ ŠKOLY – ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA ÚDOLÍ DESNÉ	17
3.1. Svazek obcí údolí Desné.....	17
3.2. Svazkové školství.....	18
3.3. Hospodaření svazkové školy.....	20
3.3.1. Analýza hospodaření v roce 2008	20
3.3.2. Analýza hospodaření v roce 2009	23
3.3.3. Analýza hospodaření v roce 2010	25
3.3.4. Analýza hospodaření v roce 2011	27
3.3.5. Analýza hospodaření v roce 2012	29
4. ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ ŠKOLY DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ	33
5. ZÁVĚR.....	43
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	45

1. ÚVOD

Školství je součástí vzdělávací politiky každého státu. Každý stát věnuje pozornost stavu svého školství, neboť úroveň jednotlivých kategorií škol má následný vliv na hospodářský, sociální a kulturní rozvoj příslušné země. Vzdělávání je pozitivní externalitou. Má za následek hospodářský růst, zajištění produkce kvalitních statků, objevování nových technologií, zvýšení sociálního citění nebo lepší přizpůsobování se na trhu práce.

Školství je jedním z důležitých odvětví veřejného sektoru, které produkuje převážně veřejné statky a rozhodujícím způsobem přispívá ke kultivaci lidského potenciálu. Hlavním ekonomickým problémem při alokaci finančních prostředků, je měření hodnocení tvorby lidského kapitálu. Lidský kapitál je brán jako objekt, na který působí statky vzdělávání a jejich hodnota poté slouží k rozvoji lidského kapitálu. Velikost lidského kapitálu se nejčastěji měří podle dosaženého vzdělání.

Převážná část školství v České republice (dále jen ČR) je financována z některého druhu veřejného rozpočtu. Z hlediska financování se školství rozděluje na přímo řízené školství (vysoké školy) a na regionální školství (mateřské školy, základní školy, střední školy a vysoké odborné školy). Na přímo řízené školství je vynaloženo asi 15,5% z celkových výdajů na školství a na regionální školství se vydává zhruba 80% celkových výdajů.¹ Vzhledem k zaměření se dále bude bakalářská práce věnovat financování regionálního školství.

Cílem bakalářské práce je popsání způsobu financování Základní a mateřské školy Údolí Desné (dále jen ZŠ a MŠ Údolí Desné nebo svazkové školy) a zhodnocení jejího hospodaření. K dosažení cíle bude provedena analýza hospodaření svazkové školy v jednotlivých letech a provedena komparace zjištěných údajů za sledované období 2008 – 2012.

V bakalářské práci je druhá kapitola zaměřena teoreticky a vymezuje základní zákonné postavení jednotlivých zřizovatelů právnických osob, které vykonávají činnost školy. Je v ní přiblížena problematika zřizovatelů, kteří mohou vykonávat školské služby dle příslušných zákonů. Dále jsou podrobně rozebrány dva druhy právnických osob, které mohou v podmínkách územně samosprávných celků (dále jen ÚSC) zřizovat školská zařízení, a to školských právnických osob (dále jen ŠPO) a příspěvkových organizací (dále jen PO) z hlediska postavení zřizovatelů, zřízení, vzniku, zrušení a zániku, orgánů, doplňkové činnosti

---

¹ <http://www.msmt.cz/>

a peněžních fondů. Největší váha je kladena na strukturu financování regionálního školství z různých finančních zdrojů.

Třetí kapitola popisuje hospodaření vybrané školské právnické osoby. Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala ZŠ a MŠ Údolí Desné, Družstevní 125, 788 14 Rapotín. Tato ŠPO zabezpečuje provoz mimo jiné tří základních škol, a to v Rapotíně, Petrově nad Desnou a Sobotíně.

Kapitola čtvrtá je věnována analýze a vyhodnocení získaných údajů a jejich porovnáním mezi sledovanými lety.

Na závěr předložené bakalářské práce je zároveň navrženo opatření, jejichž realizací by bylo možné zlepšit hospodaření vybraných analyzovaných škol.

Při řešení byly čerpány informace z odborné literatury, platných právních předpisů z oblasti řešené problematiky, z webových stránek institucí jako je Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT), Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ) nebo z Krajského úřadu pro Olomoucký kraj. V neposlední řadě byly použity interní provozní a finanční dokumenty svazkové školy.

2. ZÁSADY HOSPODAŘENÍ PRÁVNICKÝCH OSOB VYKONÁVAJÍCÍCH ČINNOST ŠKOLY ZŘIZOVANÝCH OBCÍ

Obce vykonávají svou činnost ve školství jak v samostatné působnosti, tak i v přenesené. Těžiště samostatné působnosti spočívá ve zřizování škol a školských zařízení, kde mají příslušné obce postavení zřizovatele. To znamená, že všude tam, kde školský zákon hovoří o zřizovateli, je nezbytné danou obec chápat v samostatné působnosti. Orgánem samostatné působnosti obcí je vždy zastupitelstvo, kterému je vyhrazeno rozhodování o zřízení a zrušení PO či jiných právnických osob a schvalování jejich zřizovacích listin a také rozhodování o založení a rušení. Dále zastupitelstvo schvaluje rozpočet obce, jehož součástí je také vymezení finančních prostředků, které mají být poskytnuty na činnost škol a školských zařízení. Přenesenou působnost vykonávají pouze obce s rozšířenou působností. Obce s rozšířenou působností jsou povinny zpracovat návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných pro jednotlivé právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC a svazky obcí ve svém správním obvodu. Rozsah povinností obcí v oblasti zajišťování vzdělávání a školských služeb podle školského zákona je shodný pro všechny obce bez rozdílu.

2.1. Právnické osoby vykonávající činnost školy zřizované obcí

Obcím není umožněno zřizovat školy, které nemají právní subjektivitu.

Jak říká Katzová: „Obce, kraje a svazky obcí zřizují školy a školská zařízení v právní formě školské právnické osoby podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání nebo v právní formě příspěvkové organizace podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů“. (2008, s. 35) ²

ÚSC zřizují školy a školská zařízení v právní formě ŠPO nebo PO, dle příslušných zákonů, jak již bylo uvedeno výše. Obě alternativy jsou dle školského zákona rovnocenné a ani jedna není nijak preferována nebo znevýhodněna. Rozhodnutí, která z právních forem bude využita, je pouze na zřizovateli.

---

² KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon s komentářem*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. 800 s. ISBN 978-80-7357-421-3.

Dle rejstříku školských právnických osob je v ČR k datu 1. 3. 2013 evidováno 204 ŠPO zřizovaných jak veřejnými, tak neveřejnými zřizovateli. Dle rejstříku škol a školských zařízení je k datu 1. 3. 2013 evidováno 3894 pouze ZŠ zřizovaných oběma druhy možných zřizovatelů. Z uvedeného je patrné, že v českém školství stále převládá právní forma zřizování školských zařízení formou PO.

Vymezení dvou kategorií právnických osob je důležité z hlediska některých dalších podmínek fungování škol. Pro obec či svazek obcí je ŠPO volitelnou formou právnické osoby vedle právní formy PO. Obě právní formy mají mnoho společných znaků, ale mají také významné odlišnosti:

- Zřizovatel PO má povinnost zapsat nově vzniklou právnickou osobu do obchodního rejstříku (zápis je zpoplatněn), v případě zřízení ŠPO postačí zápis do rejstříku školských právnických osob (tento zápis není zpoplatněn).
- PO vzniká dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí o zřízení, ŠPO vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob.
- ŠPO vede účetnictví v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., PO vede účetnictví podle vyhlášky č. 505/2002 Sb.
- IČO přiděluje ŠPO přímo MŠMT
- ŠPO má definovány pouze tři fondy - rezervní fond, investiční fond, fond kulturních a sociálních potřeb, přičemž pravidla pro naplňování a používání rezervního fondu a investičního fondu jsou stanovena velmi volně, aby umožňovala ŠPO potřebnou flexibilitu. Ostatní fondy může tvořit, pokud jí to dovolí zřizovatel. Peněžní fondy PO jsou vymezeny přísněji a zahrnují navíc ještě fond odměn.

Na základě těchto odlišností lze konstatovat, že právní forma ŠPO je z hlediska jejího vzniku či změn pro zřizovatele výhodnější. Volba právní formy, v níž bude zřízena škola nebo školské zařízení, nemá vliv na přístup k dotacím prostřednictvím veřejných rozpočtů.

2.1.1. Školská právnická osoba

Změnu v oblasti právního postavení škol a školských zařízení přinesl školský zákon. Vedle dosud užívaných právních forem (např. PO, obchodní společnosti nebo obecně prospěšné společnosti) školský zákon umožňuje zřizovat školy a školská zařízení v právní formě upravené zvlášť a výlučně pro oblast školství.

ŠPO je jednou z právních forem, ve které lze zřizovat školu či školské zařízení podle školského zákona, jejím specifikem však je, že její právní úprava je obsažena přímo ve školském zákoně, neboť se jedná o právní formu speciálně koncipovanou právě pro výkon činnosti školy nebo školského zařízení. Konkrétně je stanoveno, že ŠPO může ve své hlavní činnosti pouze:

- poskytovat vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 školského zákona
- poskytovat školské služby podle školského zákona.

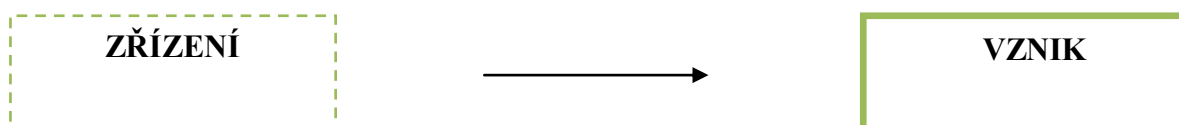
Jiná činnost nemůže být hlavní činností ŠPO. ŠPO je však oprávněna vedle své hlavní činnosti vykonávat i tzv. doplňkovou činnost.

Existují dvě skupiny možných **zřizovatelů** ŠPO, a to skupina zřizovatelů veřejných a zřizovatelů neveřejných. Veřejnými zřizovateli ŠPO jsou:

MŠMT, ÚSC, kraj a dobrovolný svazek obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství.

Neveřejnými zřizovateli ŠPO jsou pak jiné právnické osoby nebo fyzické osoby, včetně registrovaných církví a náboženských společností, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy.

Je stanoveno, že v otázkách **zřízení a vzniku, zrušení a zániku a rozdělení a sloučení a splynutí** se přiměřeně použijí ustanovení obchodního zákoníku.

Akt zřízení, spočívající v projevu vůle zřizovatele či zřizovatelů zřídit danou právnickou osobu, je oddělen od vzniku, což je okamžik, kdy právnická osoba z právního hlediska po splnění stanovených podmínek skutečně vznikne a je jí přidělena samostatná právní subjektivita. ŠPO zřizovaná jedním zřizovatelem se zřizuje zřizovací listinou. ŠPO zřizovaná společně více zřizovateli se zřizuje zřizovatelskou smlouvou.

Vydáním zřizovací listiny či podpisem zřizovatelské smlouvy, se ŠPO zřizuje.

Vzniká zápisem (dnem rozhodnutí MŠMT o zápisu) do rejstříku školských právnických osob, který je součástí školského rejstříku vedeného u MŠMT.

Okamžikem zápisu vznikají právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, zákonem stanovená práva, a to právo poskytovat vzdělávání a školské služby, vydávat státem garantované doklady o poskytnutém vzdělání a nárok na finanční prostředky ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku.

Zániku, dnem účinnosti rozhodnutí MŠMT o výmazu právnické osoby z rejstříku školských právnických osob, předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Likvidace je proces směřující k vypořádání všech práv a povinností zrušované ŠPO, především však těch majetkových.

ŠPO se zrušuje bez likvidace v těchto případech:

- v případě ŠPO zřizované veřejným zřizovatelem
- v případě zrušení ŠPO zřizované neveřejným zřizovatelem v důsledku jejího sloučení, splynutí nebo rozdělení
- zamítnutím insolvenčního návrhu proto, že majetek ŠPO zřizované neveřejným zřizovatelem nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo zrušením konkurzu proto, že majetek ŠPO je zcela nepostačující,

ŠPO se zrušuje:

- uplynutím doby, na kterou byla zřízena
- dnem uvedeným v rozhodnutí o zrušení ŠPO, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí bylo přijato
- dnem uvedeným v rozhodnutí nebo smlouvě o sloučení, splynutí nebo rozdělení
nebyly jmenovány orgány ŠPO a dosavadním orgánům skončilo funkční období před více než rokem
- provozováním doplňkové činnosti došlo v období šesti měsíců opakovaně k ohrožení kvality, rozsahu a dostupnosti hlavní činnosti
- ŠPO užívá příjmů ze své činnosti nebo majetku v rozporu se školským zákonem

Při likvidaci se postupuje přiměřeně podle §70 až 75b obchodního zákoníku. Likvidátora jmenuje ředitel, nejmenuje-li ředitel likvidátora bez zbytečného odkladu, jmenuje jej soud.

Odměnu likvidátora určuje ten, kdo jej jmenoval. Odměna likvidátora se hradí z prostředků ŠPO. Čistý majetkový zůstatek, jenž vyplynul z likvidace, nabídne likvidátor k bezúplatnému převodu kraji, v němž má ŠPO sídlo. Pokud kraj do 30 dnů od doručení nabídky písemně nepotvrdí úmysl převzít likvidační zůstatek, přechází likvidační zůstatek na ČR.

Okamžikem zániku ŠPO je den jejího výmazu z rejstříku školských právnických osob.

Jediným **orgánem** ŠPO zřizované veřejným zřizovatelem je ředitel. To znamená, že kompetence týkající se právní existence, činnosti a hospodaření ŠPO jsou v tomto případě rozděleny mezi ředitele a zřizovatele.

ŠPO může vedle své hlavní činnosti vykonávat také tzv. **doplňkovou činnost**. V případě ŠPO zřizovaných veřejným zřizovatelem lze doplňkovou činnost vykonávat pouze v případě, že je stanovena ve zřizovací listině, resp. zřizovatelské smlouvě. Základní definicí a podmínkou výkonu doplňkové činnosti ŠPO je skutečnost, že doplňková činnost musí:

- navazovat na hlavní činnost ŠPO nebo
- umožnit účelnější využití odbornosti zaměstnanců ŠPO a jejího majetku.

Doplňková činnost dále nesmí omezovat hlavní činnost ŠPO nebo ohrožovat její kvalitu, rozsah a dostupnost. Prostředky získané doplňkovou činností lze v průběhu příslušného kalendářního roku využít pouze k úhradě výdajů doplňkové činnosti.

Peněžní fondy se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření. ŠPO zřizovaná ÚSC povinně vytváří tři peněžní fondy - rezervní fond, investiční fond a fond kulturních a sociálních potřeb. Školský zákon však umožňuje, aby ŠPO vytvářela i další peněžní fondy, které nejsou školským zákonem výslovně vymezeny.

Rezervní fond využívá ŠPO přednostně k úhradě ztráty z hlavní činnosti z minulých let a dále k podpoře a zkvalitnění hlavní činnosti. Žádná další pravidla tvorby a použití tohoto peněžního fondu nejsou závazně stanovena a umožňují tak ŠPO přizpůsobit tato pravidla svým přizpůsobení svým potřebám.

Investiční fond slouží především k financování investičních potřeb ŠPO a je tvořen odpisy z majetku.

Školský zákon tvrdí: „Fond kulturních a sociálních potřeb se tvoří základním přidělením finančních prostředků na vrub výdajů ŠPO, a to z ročního objemu výdajů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mezd a na odměny za pracovní

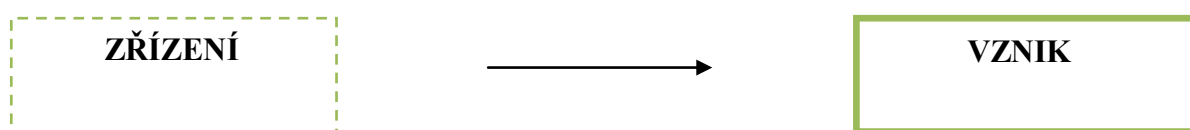
pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci.“ (2008, § 138, odst. 1)³ Základní příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb je stanoven na 2 % z výše uvedeného ročního objemu výdajů. Naplňování je prováděno zálohově v souladu s jeho rozpočtem.

Fond kulturních a sociálních potřeb zřizovaný ÚSC je určen, jak říká školský zákon pouze: „jejím zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům (manžela/ku, druha/družku a nezaopatřené děti), důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu byli v pracovním poměru ke ŠPO, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu byli v pracovním poměru k okresnímu úřadu, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu byli v pracovním poměru k právnické osobě před změnou její právní formy na ŠPO.“ (2004, § 138, odst. 3)⁴. Fond kulturních a sociálních potřeb je určen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb výše uvedených osob.

2.1.2. Příspěvkové organizace územních samosprávných celků

ÚSC zřizuje PO pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Jelikož své služby poskytují bezplatně anebo za ceny nižší, než jsou skutečné ceny, nelze jejich činnost provozovat na principu samofinancování. Jsou vždy právnickou osobou a vybranou účetní jednotkou, zapisují do obchodního rejstříku.

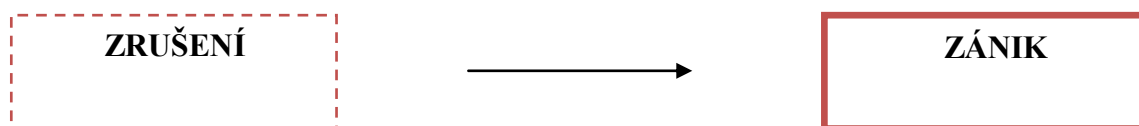
Je stanoveno, že v otázkách zřízení a vzniku, zrušení a zániku a rozdělení a sloučení a plynutí se přiměřeně použijí ustanovení obchodního zákoníku o obchodních společnostech.

³ zákon č. 561/2004 Sb. ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 190, s. 10262-10325. Dostupný také z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>

⁴ zákon č. 561/2004 Sb. ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 190, s. 10262-10325. Dostupný také z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>

O vzniku, případně k rozdělení či sloučení, splynutí nebo zrušení PO může rozhodnout výhradně zastupitelstvo příslušného ÚSC a dochází k němu dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí. V něm také zřizovatel určí rozsah převodu práv a závazků na nové či přejímající organizace. Při zrušení PO přecházejí práva a závazky na zřizovatele dnem rozhodnutí. Ke sloučení nebo splynutí PO může dojít pouze u příspěvkových organizací téhož zřizovatele.

Je- li PO zřízena na dobu určitou, pak její existence končí datem uvedeným v rozhodnutí zastupitelstva o jejím zřízení ve zřizovací listině.

Je- li PO zřízena na dobu neurčitou a zřizovatel se rozhodne k jejímu zrušení, pak zastupitelstvo ÚSC tento záměr projedná a rozhodne svým usnesením o termínu ukončení existence PO.

V obou případech je zapotřebí kroky vedoucí k ukončení existence právnické osoby započít několik měsíců před datem, ke kterému PO zanikne. Délka doby, po kterou budou trvat činnosti vedoucí k ukončování existence organizace, je nezbytná k inventarizaci majetku a závazků, ukončení účetnictví, oznámení o zániku právnické osoby na všechna místa, kde je evidována.

Orgánem školy a školského zařízení je ředitel, který vždy odpovídá za to, že škola a školské zařízení poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se školským zákonem a vzdělávacími programy. To znamená, že ředitel školy nebo školského zařízení odpovídá za soulad činnosti školy nebo školského zařízení jako takové jednak se školskými právními předpisy, ale také se vzdělávacími programy.

Ředitel školy a školského zařízení zřizované ÚSC nebo svazkem obcí dále stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení. Další dvě kompetence se pak týkají nakládání s finančními prostředky státního rozpočtu poskytovanými na činnost škol a školských zařízení.

Doplňkovou činností se rozumí veškeré činnosti, které PO vykonává mimo činnosti, za jejichž účelem byla zřízena. Smyslem vedení doplňkové činnosti je zkvalitnění podmínek pro vzdělávání nebo přímá podpora vzdělávacího procesu.

Jednotlivé druhy živností, které škola provozuje, jsou zapsány ve zřizovací listině. Výkon doplňkových činností nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace a sleduje se

odděleně. Pokud PO vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít jen ve prospěch své hlavní činnosti, zřizovatel může organizaci povolit jiné využití tohoto zdroje.

PO zřizované ÚSC tvoří **fondy** na základě zákonů o rozpočtových pravidlech, které upravují tvorbu a čerpání těchto prostředků na zajištění potřeb provozu organizace. PO vytváří dva peněžní fondy – investiční fond a fond kulturních a sociálních potřeb. Zůstatky peněžních fondů se po skončení roku převádějí do následujícího roku. Dále PO vytváří fondy výsledku hospodaření – rezervní fond a fond odměn. Fondy výsledku hospodaření se tvoří při rozdělování zlepšeného výsledku hospodaření PO. Rozdělení schvaluje zřizovatel.

Investiční fond slouží k financování investičních potřeb. Ke krytí investičních potřeb lze se souhlasem zřizovatele použít rovněž investiční úvěry nebo půjčky. Investiční fond se používá na financování investičních výdajů, úhradu neinvestičních úvěrů nebo půjček nebo posílení zdrojů na financování údržby a oprav majetku.

Fond kulturních a sociálních potřeb je typem sociálního fondu a je tvořen základním přidělem 1% finančních prostředků na vrub nákladů PO z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci. Používá se k financování kulturních, sociálních a dalších služeb zaměstnanců v pracovním poměru k PO, interních vědeckých aspirantů a důchodců, kteří při prvním odchodu do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pracovali u PO.

Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření PO na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o případné převody do fondu odměn. Rezervní fond používá PO k dalšímu rozvoji své činnosti, k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí uložených jí za porušení rozpočtové kázně nebo k úhradě své ztráty za předchozí léta.

Zákon o rozpočtových pravidlech o fondu odměn tvrdí následující: „Fond odměn je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření PO, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy. Z fondu odměn se hradí odměny zaměstnancům. Přednostně se z fondu odměn hradí případné překročení prostředků na platy, jehož výše se zjišťuje podle zvláštního právního předpisu.“ (2000, § 56, odst. 2)⁵

---

⁵ zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakony_10487.html

2.2. Zdroje financování regionálního školství

Pravidla pro financování a hospodaření regionálního školství jsou stanovena tak, aby minimalizovala rizika nevhodného použití prostředků, které jsou vynakládány na školství z veřejných zdrojů. Financování základních škol v ČR je založeno na principu vícezdrojového financování. Základní školy hospodaří s peněžními prostředky získanými od státu (ať již jako příspěvek na výkon školství nebo dotace z Evropské unie) a s prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Tyto prostředky jsou vesměs účelově vázány. Základní škola dále hospodaří s peněžními prostředky získanými doplňkovou činností a s peněžitými dary od fyzických a právnických osob. Způsoby financování by se tedy daly rozdělit do dvou základních kategorií – prostřednictvím veřejných zdrojů a prostřednictvím soukromých zdrojů.

2.2.1. Veřejné zdroje

Vzdělávání patří mezi veřejné statky a je tedy financováno z převážné části z veřejných zdrojů prostřednictvím příslušných rozpočtů rozpočtové soustavy ČR.

MŠMT poskytuje ze státního rozpočtu finance na tzv. přímé neinvestiční výdaje. Základním kritériem, na jehož základě dochází k rozdělení finančních prostředků z kapitoly MŠMT pro subjekty vykonávající regionální školství, jsou **republikové normativy**. Republikové normativy jsou prostřednictvím MŠMT děleny na 14 částí pro jednotlivé kraje. Tento princip rozpisu vychází z faktu, že v současnosti již by měla být skladba školských zařízení v jednotlivých krajích na srovnatelné úrovni.

Ve školském zákoně je uvedeno: „Republikové normativy stanovuje ministerstvo jako výši výdajů připadajících na komplexní vzdělávání a školské služby pro jedno dítě nebo žáka v oblasti předškolního a základního, vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných ÚSC a svazky obcí na kalendářní rok“ (2004, § 161, odst. 1)⁶. Při jejich stanovení se vychází ze zákona o státním rozpočtu na příslušný kalendářní rok, nikoliv na rok školní. Objemem výdajů se zde míní celková výše přímých neinvestičních výdajů (NIV) poskytovaných ze státního rozpočtu, členěných na mzdové prostředky (MP) + odvody a na ostatní neinvestiční výdaje (ONIV).

---

⁶ zákon č. 561/2004 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 190, s. 10262-10325. Dostupný také z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>

Součástí republikových normativů je také vyjádření limitu počtu zaměstnanců (PZ) připadajících na 1000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii.

Čtyři republikové normativy pro věkové kategorie korespondující s předškolním vzděláváním a povinnou školní docházkou.

Katzová (2008) dle školského zákona kategorie rozděluje:

- a) dítě v předškolním vzdělávání (tj. kategorie 3-5 let),
  - b) žáka plnícího povinnou školní docházkou (tj. kategorie 6-14 let),
  - c) žáka v denní formě vzdělávání ve středním vzdělávání s výjimkou žáka plnícího povinnou školní docházkou; bez žáků v denní formě nástavbového studia (tj. kategorie 15-18 let),
  - d) studenta v denní formě vzdělávání ve vyšším odborném vzdělávání (tj. kategorie 19-21 let).
- Jsou doplněny republikovým normativem pro kategorii 3–18 let v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV).
- e) a to republikový normativ na počet lůžek ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy zřizovaných kraji. (2008, s. 614)⁷

Republikové normativy jsou základním nástrojem pro rozpis rozpočtu finančních prostředků státního rozpočtu vyčleněných na přímé výdaje krajského a obecního školství pro jednotlivé kraje. Slouží k rozdělení příslušných finančních prostředků státního rozpočtu do rozpočtů jednotlivých krajů prostřednictvím výdajů na 1 žáka v jednotlivých věkových kategoriích.

Vyplývá tedy, že republikový normativ v žádném případě nepředstavuje částku, kterou by měla obdržet konkrétní právnická osoba, ale jedná se pouze o nástroj rozpisu příslušných finančních prostředků státního rozpočtu mezi jednotlivé kraje.

MŠMT je povinno zveřejnit republikové normativy vždy ve Věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. V praxi se zároveň zveřejňují také na webových stránkách tohoto ministerstva.

Naproti tomu **krajské normativy** již představují určitou konkrétní finanční částku, která je vypočtena na příslušnou jednotku výkonu a následně krajským úřadem (dále jen KÚ) poskytována právnickým osobám vykonávajícím činnost školy. Při rozpisu rozpočtu krajského úřadu je důsledně respektováno pouze normativní financování základních škol. Finanční normativ je částka vyjádřená v Kč, která udává průměrný příspěvek na pokrytí nákladů spojených s příslušnou činností na jednoho žáka základní školy za jeden rok.⁸

---

⁷ KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon s komentářem*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. 800 s. ISBN 978-80-7357-421-3.

⁸ KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon s komentářem*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. 800 s. ISBN 978-80-7357-421-3.

Mezi základní normativní ukazatele patří:

- průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 pedagogického pracovníka (Np),
- průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 nepedagogického pracovníka (No),
- průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka (Pp),
- průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (Po),
- průměrná roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednoho žáka (ONIV). ⁹

Rozhodující složkou přímých nákladů na vzdělávání jsou mzdové prostředky. Každé škole přiděluje krajský úřad normativně mzdové prostředky v následující struktuře:

- mzdové prostředky pro první stupeň (pro pedagogické pracovníky),
- mzdové prostředky pro druhý stupeň (pro pedagogické pracovníky),
- mzdové prostředky pro nepedagogické pracovníky. ¹⁰

Stanovení výše krajských normativů na příslušný kalendářní rok je plně v kompetenci KÚ. KÚ při jejich stanovení musí respektovat ustanovení vyhlášky o krajských normativech.

Při rozpisu těchto finančních prostředků na jednotlivé právnické osoby je KÚ povinen vycházet z návrhů zpracovaných obecními úřady obcí s rozšířenou působností. Následně je pak KÚ musí jednotlivé obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu informovat o rozpisu těchto finančních prostředků, tak, aby obecní úřady věděly, v jakém rozsahu byly jejich návrhy KÚ respektovány.

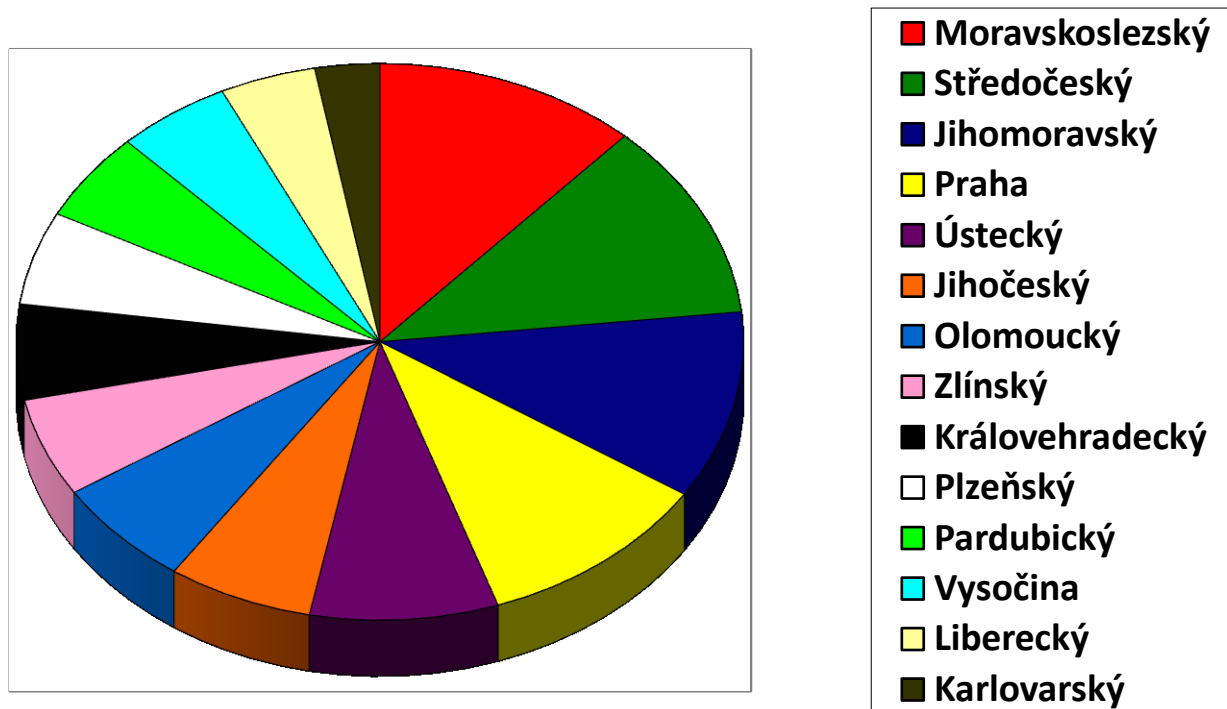
Obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou povinny poté, co KÚ stanoví krajské normativy na příslušný kalendářní rok, zpracovat návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných pro jednotlivé právnické osoby ve svém správním obvodu. Takto zpracované návrhy předává obecní úřad obce s rozšířenou působností krajskému úřadu, který musí z těchto návrhů vycházet při stanovení samotného rozpisu. Pokud dojde právnická osoba vykonávající činnost školy k závěru, že rozpis rozpočtu stanovený KÚ nepostačuje k zajištění nezbytných potřeb, může požádat o tzv. dohodovací řízení, které opět zprostředkovává obecní úřad obce s rozšířenou působností.

---

⁹ <http://www.kr-olomoucky.cz/prime-naklady-na-vzdelavani-na-rok-2013-cl-384.html>

¹⁰ <http://www.kr-olomoucky.cz/prime-naklady-na-vzdelavani-na-rok-2013-cl-384.html>

Graf č. 2.1 - Celkové výdaje z kapitoly MŠMT pro jednotlivé kraje pro rok 2013

Zdroj: <http://www.msmt.cz/>, vlastní zpracování

Z uvedeného grafu vyplývá, že nejvyšší normativní výdaje jsou rozdělovány pro kraj Moravskoslezský, Středočeský a Jihomoravský, což představuje přibližně 35% celkových výdajů. Na opačném pólu jsou na tom kraje Karlovarský, Liberecký a Vysočina, které mají z hlediska příjmů z kapitoly MŠMT nejnižší podíl.

Prostředky se poskytují dle skutečného počtu uvedeného ve školních matrikách pro příslušný školní rok. Rozhodujícím časovým obdobím je v tomto ohledu školní rok, nikoliv rok kalendářní.

Do skutečného počtu dětí a žáků se započítávají i cizinci, kterým se podle školského zákona poskytuje vzdělávání nebo školské služby za stejných podmínek jako státním občanům ČR. Školský zákon přinesl s účinností od 1. ledna 2005 zvláštní právní úpravu pro finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu na činnost škol na výdaje, podle kterých je KÚ povinen tyto finanční prostředky poskytovat přímo jednotlivým právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení zřizovaných obcemi nebo svazky obcí. Příjemcem finančních prostředků státního rozpočtu je vždy a pouze právnická osoba, nikoliv její zřizovatel.

Další okruh finančních prostředků, se kterými mohou školy a školská zařízení hospodařit, jsou jednotlivé **projekty vyhlášené MŠMT a EU**. Operační program Vzdělávání pro

konkurenceschopnost je víceletým programem, v jehož rámci je možné čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu. Zaměřuje se na oblast rozvoj lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního učení, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulace spolupráce participujících subjektů.¹¹

Posledním veřejným rozpočtem, který se podílí na financování škol, je rozpočet **zřizovatele**. V tomto případě rozpočet ÚSC. Zřizovateli ze zákona plyne povinnost zabezpečit neinvestiční provozní výdaje, které pro základní školy představují výdaje na údržbu a opravy, materiální výdaje, služby a výdaje nevýrobní povahy, mzdové prostředky a ostatní výplaty fyzickým osobám, které neposkytuje krajský úřad. Veškeré tyto typy výdajů má ÚSC zapracován ve svém územním rozpočtu. Poskytnutí příspěvku na provoz, který zřizovatel organizaci poskytuje ze svého rozpočtu, je důležité, neboť většina příspěvkových organizací bez příspěvku na provoz v podstatě vůbec nemůže fungovat.

Tabulka č. 2.1 - Struktura vynaložených výdajů z MŠMT na regionální školství v roce 2012

	Mzdové prostředky	Odvody (tis. Kč)	Ostatní neinv.	Neinvestiční výdaje	Počet zaměstn.
Výdaje regionální školství celkem	57 869 285	20 248 923	7 023 318	85 141 526	215 832
Přímé výdaje regionální školství	56 536 384	19 782 079	6 692 153	83 010 616	211 497
- zřizované ÚSC	56 536 384	19 782 079	1 563 543	77 882 006	211 497
- soukromé	-	-	4 017 820	4 017 820	-
- církevní	-	-	1 110 790	1 110 790	-
Výdaje PŘO	1 332 901	466 844	331 165	2 130 910	4 335

Zdroj: <http://www.msmt.cz>, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vyplývá, že největší výdajovou položkou jsou mzdové prostředky, které představují objem peněžních prostředků, které jsou vyčleněny na mzdy zaměstnanců ve školství. Položka představuje zhruba 68 % celkových výdajů na regionální školství.

¹¹ <http://www.esfcr.cz/07-13/opvk>

2.2.2. Soukromé zdroje

Kvůli nedostatečnosti veřejných zdrojů je každé školské zařízení nuceno získávat finanční prostředky na provoz i prostřednictvím soukromých zdrojů. Jedná se o finanční prostředky, které získá organizace vlastní činností, tzv. doplňkovou. Doplňkovou činnost může škola vykonávat pouze v případě, že neomezuje její hlavní činnost. Výnosy, které plynou z doplňkové činnosti, jsou např. úplata za služby (stravné, ubytování, kroužky), tržby za prodej zboží, výnosy ve spojení se smluvními vztahy, např. smluvní pokuty (penále) či úroky z prodlení, výhry ze soutěží, úroky z vkladů na bankovních účtech, náhrady od pojišťoven v případě pojistných událostí, přijaté náhrady škody.

Další formou financování jsou dotace a dary od soukromých osob nebo sponzoring.

3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ ŠKOLY – ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA ÚDOLÍ DESNÉ

V této části bude nejprve krátce představen zřizovatel svazkové školy, samotná svazková škola a důvody vzniku svazkového školství, následně bude proveden rozbor hospodaření z jednotlivých výkazů zisku a ztráty v jednotlivých letech včetně struktury majetku ve svazkové škole.

3.1. Svazek obcí údolí Desné

Základní a mateřská škola Údolí Desné je svazkovou školou, kterou zřizuje dobrovolný svazek obcí nazvaný Svazek obcí údolí Desné (dále jen SOÚD nebo svazek).

SOÚD byl založen zakladatelskou smlouvou dle zákona o obcích a registrován v registru sdružení vedeného u Okresního úřadu Šumperk. Členství ve svazku má k 1.1.2013 devět obcí - Obec Rapotín, Obec Velké Losiny, Obec Sobotín, Obec Loučná nad Desnou, Obec Víkýřovice, Obec Rejchartice, Obec Hraběšice, Obec Vernířovice a Obec Petrov nad Desnou. SOÚD byl v prvopočátcích založen za účelem opravy železničních tratí Šumperk – Kouty nad Desnou, a Petrov nad Desnou – Sobotín, které byly poničeny povodní v roce 1997. V průběhu se k hlavním činnostem postupně přidaly i další, které SOÚD v současnosti vykonává. Jde například o životní prostředí a protipovodňová opatření, plnění úkolů v oblasti školství, zkvalitňování sociálních podmínek nebo podporu činností a spolupráci s akčními skupinami a občanskými sdruženími.

Mezi **orgány** SOÚD řadíme valnou hromadu, která je nejvyšším orgánem svazku a rozhoduje například o nabytí převodu nemovitých věcí, schvaluje rozpočet a výsledky hospodaření SOÚD nebo schvaluje strategické cíle a zaměření. Je složena ze zástupců všech členů svazku tak, že každá obec s počtem obyvatel nad 1 000 je zastoupena na valné hromadě dvěma zástupci, obec s počtem obyvatel do 1 000 jedním zástupcem.

Statutárním orgánem svazku je předsednictvo, které řídí činnost svazku. Předsednictvo rozhoduje o záležitostech svazku, pokud nejsou vyhrazeny valné hromadě, schvaluje výsledky výběrových řízení nebo rozhoduje o vnitřní organizační struktuře. Je složeno z předsedy, I. a II. místopředsedy a ze zbylých starostů, kteří jsou členové SOÚD. Z uvedeného tedy vyplývá, že předsednictvo je 9 členné.

3.2. Svazkové školství

Svazková škola s názvem Základní škola a Mateřská škola Údolí Desné se sídlem Družstevní 125, 788 14 Rapotín (dále jen svazková škola), vznikla jako druhá tohoto typu v naší republice, kdy ke dni 1. 1. 2008 byla zapsána do rejstříku školských právnických osob. Škola se dělí na organizační útvary, jimiž jsou ZŠ, MŠ a ekonomicko-správní útvar, které se skládají ze dvou neúplných ZŠ s prvním stupněm v obcích Rapotín a Sobotín, z plně organizované ZŠ v Petrově nad Desnou, a dále ze tří MŠ z těchto jmenovaných obcí a dvou školních jídelen (dále jen ŠJ). V rámci těchto útvarů je škola dále členěna na jednotlivá pracoviště. Svazkovou školu tedy tvoří pracoviště tří MŠ se sedmi odděleními. Největší MŠ Skleněnka je v Rapotíně, zde jsou tři oddělení, v MŠ Beruška a v MŠ Sluníčko v Petrově jsou oddělení dvě. Základní školství ve svazkové škole je tvořeno 13 třídami na prvním stupni a osmi třídami na druhém. Pedagogický sbor svazkové školy tvoří asi 45 zaměstnanců (viz organizační schéma, příloha č. 6) V čele svazkové školy je ředitelka školy, která je statutárním orgánem. Řídí ostatní vedoucí pracovníky školy a koordinuje jejich práci při zajišťování funkcí jednotlivých útvarů. Výuka probíhá dle ŠVP „Tvořivá škola pro život“. Vzniku této svazkové školy předcházelo zrušení čtyř samostatných PO, jejichž zřizovateli byly obce Rapotín a obec Sobotín.

Právnická osoba byla založena za účelem zvýšení kvality výuky. Současně tím řeší náhlý problém úbytku žáků, neefektivní využívání budov a vyšší úroveň pedagogické práce. Obce zapojené do svazkového školství vytvořily také společný školský obvod.

Rozhodování o všech záležitostech týkajících se svazkového školství je svěřeno kvalifikované valné hromadě, v jejímž čele stojí předseda SOÚD Ing. Pavel Žerníček, který je současně i starostou obce Rapotín. Kvalifikovaná valná hromada je složena ze zástupců obcí, které přistoupily ke Svazkovému školství tak, že obce nad 2 500 obyvatel jsou zastoupeny třemi zástupci, obce nad 1000 obyvatel dvěma zástupci a obce do 1000 obyvatel jedním zástupcem. Zástupci všech obcí mají každý jeden hlas. Na rozdíl od SOÚD je do svazkového školství zapojeno „pouze“ 5 členských obcí, a to Obec Rapotín, Obec Rejchartice, Obec Petrov nad Desnou, Obec Sobotín a Obec Vernířovice.

Společný školský obvod svazkové školy přesahuje území jedné obce, proto zabezpečují výdaje ZŠ v tomto školském obvodu a školských zařízení dotčené obce podle počtu žáků s místem trvalého pobytu v jednotlivých obcích.

Účastníci se dle Dohody o vytvoření společného školského systému a zřízení ŠPO Svazkem obcí údolí Desné dohodli na úhradě výdajů svazkové školy, které spočívá v:

- „Obce Rejchartice a Vernířovice uhradí ŠPO část neinvestičních výdajů za všechny jejich děti 1. – 9. ročníku s trvalým pobytem v jejich obci navštěvujících školy a školská zařízení svazkové školy (dojíždějící žáci) v závislosti na počtu těchto dětí a na vypočtené výši celkových neinvestičních výdajů na jednoho žáka předmětné školy.
- Obec Rapotín uhradí ŠPO výdaje vynaložené na místě poskytovaného vzdělávání ŠPO, tj. na ZŠ a MŠ v Rapotíně, po případném odpočtu výdajů hrazených v případě, že toto místo poskytovaného vzdělávání je navštěvováno dětmi z Rejchartic nebo Vernířovic.
- Obec Rapotín uhradí ŠPO část neinvestičních výdajů za všechny její děti s trvalým pobytem v její obci navštěvujících 6. – 9. ročník na ZŠ v Petrově nad Desnou (dojíždějící žáci) v závislosti na počtu těchto dětí a na vypočtené výši celkových neinvestičních výdajů na jednoho žáka předmětné školy.
- Obec Sobotín uhradí ŠPO výdaje vynaložené na místě poskytovaného vzdělávání ŠPO, tj. na ZŠ v Sobotíně, po případném odpočtu výdajů hrazených v případě, že toto místo poskytovaného vzdělávání je navštěvováno dětmi z Vernířovic (dojíždějící žáci)
- Obec Sobotín uhradí ŠPO část neinvestičních výdajů za všechny její děti s trvalým pobytem v její obci navštěvujících 6. – 9. ročník na ZŠ v Petrově nad Desnou (dojíždějící žáci) v závislosti na počtu těchto dětí a na vypočtené výši celkových neinvestičních výdajů na jednoho žáka předmětné školy.
- Nedotčené obce uhradí část neinvestičních výdajů za všechny jejich děti 1. – 9. ročníku, nebo pouze za děti 6. – 9. ročníku, s trvalým pobytem v jejich obci navštěvujících školy a školská zařízení svazkové školy, tj. za dojíždějící žáky, v závislosti na počtu těchto dětí a na vypočtené výši stanovené části neinvestičních výdajů na jednoho žáka předmětné školy.
- Dotčené obce uhradí vypočtenou výši stanovené části neinvestičních výdajů na dojíždějící žáky ŠPO formou neinvestiční dotace prostřednictvím zřizovatele ŠPO, a to na základě faktury vystavené Svazkem obcí.
- Nedotčené obce uhradí vypočtenou výši stanovené části neinvestičních výdajů na dojíždějící žáky ŠPO formou neinvestiční dotace prostřednictvím zřizovatele ŠPO, a to na základě faktury vystavené Svazkem obcí“.¹²

---

¹² Směrnice č. 28 Výpočet a stanovení neinvestičních výdajů na žáka svazkové školy

3.3. Hospodaření svazkové školy

Předmětem analýzy jsou náklady a výnosy za pětileté období (2008 - 2012), které vznikají při činnosti škol a školských zařízení. Dále bude podkapitola věnována struktuře rozvahy a analýze dotací, které plynou do rozpočtu ŠPO.

Provozní dotace, která je ve všech sledovaných letech nejvyšší výnosovou položkou je složena z neinvestičního transferu, který je složen z příspěvků od zřizovatelů ŠPO, příspěvku na dojíždějící žáky od okolních obcí a příspěvku z rozpočtu MFČR a ze zbytku – příspěvek z rozpočtu MŠMT a finanční prostředky získané z evropských dotačních titulů na různé školní projekty. Příspěvky od zřizovatelů jsou poskytnuty především na provoz budov a na energie s nimi spojenými. Příspěvky na dojíždějící žáky jsou prostřednictvím rozpočtu jednotlivých zřizovatelů poskytovány na dojíždějící žáky. Kromě zřizovatelů tyto příspěvky platí obce Rejchartice, Vernířovice a Víkřovice. Prostředky z rozpočtu MFČR jsou využívány u ZŠ na výchovně vzdělávací systém (nákup učebnic, učebních pomůcek nebo úhradu internetu v rámci vzdělávání), u MŠ se jednalo o prostředky na nákup materiálu, výtvarných pomůcek, pomůcek pro děti a knihy. Prostředky z rozpočtu MŠMT jsou určeny na platy, na ostatní osobní náklady, odvody včetně příspěvku FKSP a daní, na přímé ONIV (pomůcky) a na účelově vázané prostředky (žáci prvních ročníků, integrace žáků). Finanční prostředky z EU byly poskytnuty na projekt ITC a projekt INOV – inovace ve vzdělávání. Příspěvky od zřizovatelů, příspěvky na dojíždějící žáky a dotace z MFČR se svazkové škole poskytuje prostřednictvím rozpočtu zřizovatele (DSO SOÚD). Naopak prostředky od MŠMT a finanční prostředky z evropských dotačních titulů poskytují příslušné odbory přímo do rozpočtu ŠPO.

3.3.1. Analýza hospodaření v roce 2008

Rok 2008 byl počátečním rokem v hospodaření nově vzniklého právnického subjektu, který měl na starosti vzdělávání ve dvou obcích, 3 základních školách a 3 mateřských. Svazkovou školu v tomto roce navštěvovalo 390 žáků, 156 dětí a zaměstnávala celkem 55 zaměstnanců.

Tabulka č. 3.1 – Náklady vynaložené na činnost ŠPO pro rok 2008

NÁKLADY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
501 – Spotřeba materiálu	5.048.000	404.000	5.452.000
502 – Spotřeba energie	2.552.000	211.000	2.763.000
511 – Opravy a udržování	518.000	3.000	521.000
512 – Cestovné	46.000	-	46.000
518 – Ostatní služby	1.650.000	31.000	1.681.000
521 – Mzdové náklady	14.275.000	159.000	14.434.000
524 – Zákonné sociální pojištění	4.924.000	53.000	4.977.000
525 – Ostatní sociální pojištění	57.000	1.000	58.000
527 – Zákonné sociální náklady	280.000	3.000	283.000
528 – Ostatní sociální náklady	22.000	-	22.000
538 – Ostatní daně a poplatky	33.000	-	33.000
549 – Jiné ostatní náklady	92.000	-	92.000
554 – Prodaný materiál	115.000	-	115.000
Náklady celkem	29.612.000	865.000	30.477.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2008, vlastní zpracování

Největší **výdajovou** položkou jsou ve všech zkoumaných letech náklady na mzdy, které dosahují zhruba 50 % celkových výdajů celé ŠPO. V prvním roce hospodaření je dále patrné, že poměrně vysoké náklady byly vynaloženy na položku 501 – Spotřeba materiálu, ve které se ukázalo, že byla potřeba sjednotit všechny tři školy. Nejnížší položkou se staly ostatní sociální náklady. Celá svazková škola hospodařila s celkovými náklady 30.477.000,- Kč.

Tabulka č. 3.2 – Výdaje vzniklé z činnosti ŠPO, rok 2008

VÝNOSY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
602 – Tržby z prodeje služeb	2.244.00	939.000	3.183.000
644 – Úroky	2.000	-	2.000
648 – Zúčtování fondů	8.000	-	8.000
649 – Jiné ostatní výnosy	478.000	-	478.000
654 – Tržby z prodeje majetku	115.000	-	115.000
682 – Přijaté dary	7.000	-	7.000
691 – Provozní dotace	26.888.000	-	26.888.000
Výnosy celkem	29.742.000	939.000	30.681.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2008, vlastní zpracování

Největšími **výnosy** s podílem 87 % na celkových výnosech jsou provozní dotace, které představují finanční částku potřebnou na ufinancování celého svazkového školství. Druhou výdajovou položkou se staly tržby z prodeje služeb, kde se odráží prostředky získané z pronájmu majetku a stravného. Nejnížším výdajem byly úroky. Celá svazková škola

hospodařila s celkovými výnosy 30.681.000,- Kč. Zisk, který činil v hlavní činnosti 130 tis. Kč a v doplňkové 74 tis. Kč byl dle směrnice č. 27/2009 Rozdělování hospodářského výsledku (dále jen směrnice č. 27) rozdělen do rezervního fondu.

Příspěvky na činnost školy (provozní dotace) byly poskytnuty následujícím způsobem:

Graf č. 3.1 – Struktura příspěvků na činnost školy v roce 2008

Zdroj: Výroční zpráva 2008, Plnění rozpočtu k 31.12.2008, vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že největší podíl příjmů je ve všech sledovaných letech dotace poskytnutá z rozpočtu MŠMT v celkové výši 19.779.000,- Kč. Další v pořadí jsou příspěvky zřizovatelů na provozní výdaje školy. Dohromady příspěvky od zřizovatelů (i na dojíždějící žáky) dávají dohromady 23 % celkových příjmů, finančně se jedná o 6.369.000,- Kč. Posledním příjmem školy byla dotace z MFČR ve výši 740.000,- Kč. V roce 2008 se škola nezapojila do žádného dotačního projektu financovaného z EU.

Svazková škola vede pouze dva **peněžní fondy**, a to fond rezervní a fond kulturních a sociálních potřeb.

Ke konci hospodářského roku byly na účtech peněžních fondů evidovány následující částky:

Tabulka č. 3.3 – Struktura peněžních fondů k 31.12.2008

Druh fondu / Rok	2008
FKSP	274.188,-
Rezervní fond	0,-

Zdroj: Výroční zpráva 2008, vlastní zpracování

Výše je sice uvedeno, že zisk z hlavní a doplňkové činnosti byl rozdělen do rezervního fondu.

Stalo se tak ale až v průběhu roku 2009. Proto se tato skutečnost promítne až ve fondovém hospodaření roku 2009.

3.3.2. Analýza hospodaření v roce 2009

V roce 2009 svazková škola zahájila teprve druhý rok své činnosti a hospodařila následujícím způsobem. Svazkovou školu v tomto roce navštěvovalo 392 žáků, 163 dětí a zaměstnávala celkem 57 zaměstnanců.

Tabulka č. 3.4 – Náklady vynaložené na činnost ŠPO pro rok 2009

NÁKLADY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
501 – Spotřeba materiálu	4.181.000	499.000	4.680.000
502 – Spotřeba energie	2.327.000	240.000	2.567.000
511 – Opravy a udržování	327.000	22.000	349.000
512 – Cestovné	90.000	-	90.000
518 – Ostatní služby	1.303.000	63.000	1.366.000
521 – Mzdové náklady	15.296.000	235.000	15.531.000
524 – Zákonné sociální pojištění	4.948.000	69.000	5.017.000
525 – Ostatní sociální pojištění	64.000	1.000	65.000
527 – Zákonné sociální náklady	303.000	3.000	306.000
528 – Ostatní sociální náklady	83.000	-	83.000
538 – Ostatní daně a poplatky	318.000	32.000	350.000
549 – Jiné ostatní náklady	100.000	4.000	104.000
Náklady celkem	29.340.000	1.168.000	30.508.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2009, vlastní zpracování

Rok 2009 představoval na položce 521 – Mzdové **náklady** nárůst o zhruba 1 mil. Kč. I v tomto roce byl účet 521 nejvyšší nákladovou položkou a představoval zhruba 51 % celkových nákladů za rok 2009. S nárůstem mzdových nákladů vzrostly i náklady zákonného sociálního pojištění, které jsou se mzdami spjaté. Oproti roku 2008 ubyl účet 554 – Prodaný materiál, který už se v analyzovaném období neobjevuje. Nejnižší nákladovou položkou se stalo ostatní sociální pojištění. Celkově škola měla za rok 2009 výdaje ve výši 30.508.000,- Kč.

Tabulka č. 3.5 – Výdaje vzniklé z činnosti ŠPO, rok 2009

VÝNOSY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
602 – Tržby z prodeje služeb	2.235.00	1.184.000	3.419.000
644 – Úroky	1.000	-	1.000
649 – Jiné ostatní výnosy	241.000	-	241.000
682 – Přijaté dary	24.000	-	24.000
691 – Provozní dotace	27.014.000	-	27.014.000
Výnosy celkem	29.515.000	1.184.000	30.699.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2009, vlastní zpracování

Největšími **výnosy** s podílem 88 % na celkových výnosech byly opět provozní dotace. Poprvé v historii svazkové školy byly poskytnuty finanční prostředky z evropských fondů na projekty v hodnotě 1.436 tis. Kč. V pořadí druhou výdajovou položkou byly tržby z prodeje služeb, které vzrostly o asi 250.000,- Kč oproti roku 2008. Nejnížší příjmovou položkou byly opět bankovní úroky. Celkové výnosy činily 30.699.000,- Kč. Zisk, který byl vyčíslen na 175 tis. Kč v hlavní činnosti a 16 tis. Kč v doplňkové činnosti byl rozdělen dle směrnice č. 27 do rezervního fondu.

Graf č. 3.2 – Struktura příspěvků na činnost školy v roce 2009

Zdroj: Výroční zpráva 2009, Plnění rozpočtu k 31.12.2009, vlastní zpracování

Je patrné, že dotace z MŠMT je i v tomto sledovaném roce největším **příspěvkem** na činnost školy. Došlo k nárůstu na 19.809.000,- Kč. Dalším příjmem je příspěvek od zřizovatele s podílem 19 % a finanční částkou 5.002.000,- Kč. Škola v tomto roce obdržela prostředky na projekty z EU ve výši 1.436.000,- Kč. Tyto prostředky byly využity na projekty ITC a projekt

INOV – inovace ve vzdělávání. Posledním příspěvkem byla dotace od MFČR, která byla škole poskytnuta ve výši 767.000,- Kč.

Tabulka č. 3.6 – Struktura peněžních fondů k 31.12.2009

Druh fondu / Rok	2009
FKSP	217.256,-
Rezervní fond	204.000,-

Zdroj: Výroční zpráva 2009, vlastní zpracování

Fond FKSP zaznamenal oproti roku 2008 pokles finančních prostředků. Je patrné, že byl v roce 2009 čerpán. Rezervní fond představuje finance, které byly na vrub účtu rozděleny po schválení hospodářského výsledku.

3.3.3. Analýza hospodaření v roce 2010

V roce 2010 proběhlo v obci Sobotín místní referendum, ve kterém občané rozhodli o rozdělení obce na 2 samostatné části – Sobotín a Petrov nad Desnou. V obci Sobotín se před rozdělením nacházely 2 ZŠ a 2 MŠ (Beruška a Sluníčko). Po rozdělení obcí a vytyčení příslušných obecních obvodů je v obci Sobotín pouze 1 ZŠ. Obec Petrov nad Desnou spravuje také 1 ZŠ, ale i 2 MŠ, které se dříve nacházely na katastrálním území obce Sobotín. Změnila se tedy struktura zřizovatelů, kdy přibyla obec Petrov nad Desnou. Svazkovou školu tedy od roku 2010 spravují tři zřizovatelé. Školu v tomto roce navštěvovalo 381 žáků, 166 dětí a zaměstnávala celkem 64 zaměstnanců.

Tabulka č. 3.7 – Náklady vynaložené na činnost ŠPO pro rok 2010

NÁKLADY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
501 – Spotřeba materiálu	4.553.000	549.000	5.102.000
502 – Spotřeba energie	2.942.000	129.000	3.071.000
511 – Opravy a udržování	137.000	5.000	142.000
512 - Cestovné	79.000	1.000	80.000
518 – Ostatní služby	1.487.000	27.000	1.514.000
521 – Mzdové náklady	15.835.000	264.000	16.099.000
524 – Zákonné sociální pojištění	5.345.000	79.000	5.424.000
525 – Ostatní sociální pojištění	67.000	1.000	68.000
527 – Zákonné sociální náklady	302.000	4.000	306.000
528 – Ostatní sociální náklady	80.000	1.000	81.000
538 – Ostatní daně a poplatky	489.000	1.000	490.000
549 – Jiné ostatní náklady	108.000	5.000	113.000
Náklady celkem	31.424.000	1.066.000	32.490.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2010, vlastní zpracování

V roce 2010 došlo opět k nárůstu mzdových **nákladů**. Oproti roku 2009 o přibližně 600.000,- Kč a s nimi spojeným zákonným sociálním pojištěním. O 500.000,- Kč se také zvýšily náklady na provoz budovy. Mezi nejnižší nákladové položky patřilo opět ostatní sociální pojištění. Celkově škola hospodařila v roce 2010 s náklady ve výši 32.490.000,- Kč.

Tabulka č. 3.8 – Výdaje vzniklé z činnosti ŠPO, rok 2010

VÝNOSY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
601 – Tržby za vlastní výrobky	6.000	-	6.000
602 – Tržby z prodeje služeb	2.449.000	1.188.000	3.637.000
644 – Úroky	1.000	-	1.000
648 – Zúčtování fondů	12.000	-	12.000
649 – Jiné ostatní výnosy	281.000	-	281.000
691 – Provozní dotace	28.800.000	-	28.800.000
Výnosy celkem	31.549.000	1.188.000	32.737.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2010, vlastní zpracování

Oproti roku 2009 vzrostly provozní dotace zhruba o 1.800.000,- Kč. Navýšily se všechny součásti týkající se provozních dotací. Nejvyšší nárůst lze pozorovat u příspěvku z MŠMT. Úroky se opět staly nejméně **příjmovou** položkou. Celkově škola v roce 2010 své hospodaření zakončila ziskem, v hlavní činnosti ve výši 125 tis. Kč, v doplňkové poté 122 tis. Kč., který byl dle směrnice č. 27 rozdělen do rezervního fondu.

Graf č. 3.3 – Struktura příspěvků na činnost školy v roce 2010

Zdroj: Výroční zpráva 2010, Plnění rozpočtu k 31.12.2010, vlastní zpracování

I v tomto roce je patrný obrovský podíl **příspěvků** z kapitoly MŠMT. Jednalo se o 72%, což je 20.791.000,- Kč. Oproti roku 2009 nárůst o skoro 1 mil. Kč. Navýšení prostředků bylo způsobeno nárůstem zaměstnanců a tím pádem náklady na mzdové prostředky. Zřizovatelé se na hospodaření podíleli částkou 5.368.000,- Kč, která oproti roku 2009 zůstala poměrně ve stejné výši. I letos škola získala dotaci z EU. Tyto prostředky využila na projekty ITC a projekt INOV – inovace ve vzdělávání. Posledním příjmem, který do školy plynul za účelem zlepšení výchovně vzdělávacího systému, byl příspěvek od MFČR ve výši 762.000,- Kč.

Ke konci hospodářského roku byly na účtech **peněžních fondů** evidovány následující částky:

Tabulka č. 3.9 – Struktura peněžních fondů k 31.12.2010

Druh fondu / Rok	2010
FKSP	179.289,-
Rezervní fond	395.000,-

Zdroj: Výroční zpráva 2010, vlastní zpracování

FKSP se v průběhu roku průběžně čerpal. Naopak rezervní fond nezaznamenal žádnou změnu. Akorát do něj byl opět rozdělen zisk z minulého období na případnou vzniklou ztrátu v příštích obdobích.

3.3.4. Analýza hospodaření v roce 2011

Nad hospodařením v roce 2011 visel jeden drobný otazník. Na podzim roku 2010 se totiž konaly volby do obecních zastupitelstev a ve všech třech obcích, které školu zřizují, se změnili starostové. Což mohlo mít za následek změnu v poskytování prostředků prostřednictvím zřizovatelů. Což se projevilo v obci Sobotín, která svůj příspěvek snížila o zhruba 300 tis. Kč na rok. Do školy tehdy chodilo 382 žáků, 166 dětí a zaměstnávala celkem 64 zaměstnanců.

Tabulka č. 3.10 – Náklady vynaložené na činnost ŠPO pro rok 2011

NÁKLADY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
501 – Spotřeba materiálu	4.440.000	505.000	4.945.000
502 – Spotřeba energie	2.604.000	92.000	2.696.000
511 – Opravy a udržování	124.000	4.000	128.000
512 – Cestovné	66.000	1.000	67.000
518 – Ostatní služby	1.667.000	27.000	1.694.000
521 – Mzdové náklady	17.298.000	340.000	17.638.000
524 – Záonné sociální pojištění	5.704.000	112.000	5.816.000
525 – Ostatní sociální pojištění	68.000	1.000	69.000
527 – Záonné sociální náklady	158.000	3.000	161.000
528 – Ostatní sociální náklady	77.000	-	77.000
538 – Ostatní daně a poplatky	567.000	26.000	593.000
549 – Jiné ostatní náklady	110.000	4.000	114.000
Náklady celkem	32.883.000	1.115.000	33.998.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2011, vlastní zpracování

V roce 2011 došlo k výraznému zvýšení **nákladů** na mzdy. Oproti roku 2010 se jednalo o 1,6 mil. Kč. Naproti tomu záonné sociální pojištění takovou výraznou změnu nepřineslo. Stále se ale účet 524 řadil mezi druhou nejvyšší nákladovou položku. Pokles můžeme vidět u spotřeby energie. U nejnižších částek proběhla změny, kdy se nejnižší výdajovou položkou stalo cestovné. Celkově svazková škola vykázala výdaje ve výši 33.998.000,- Kč.

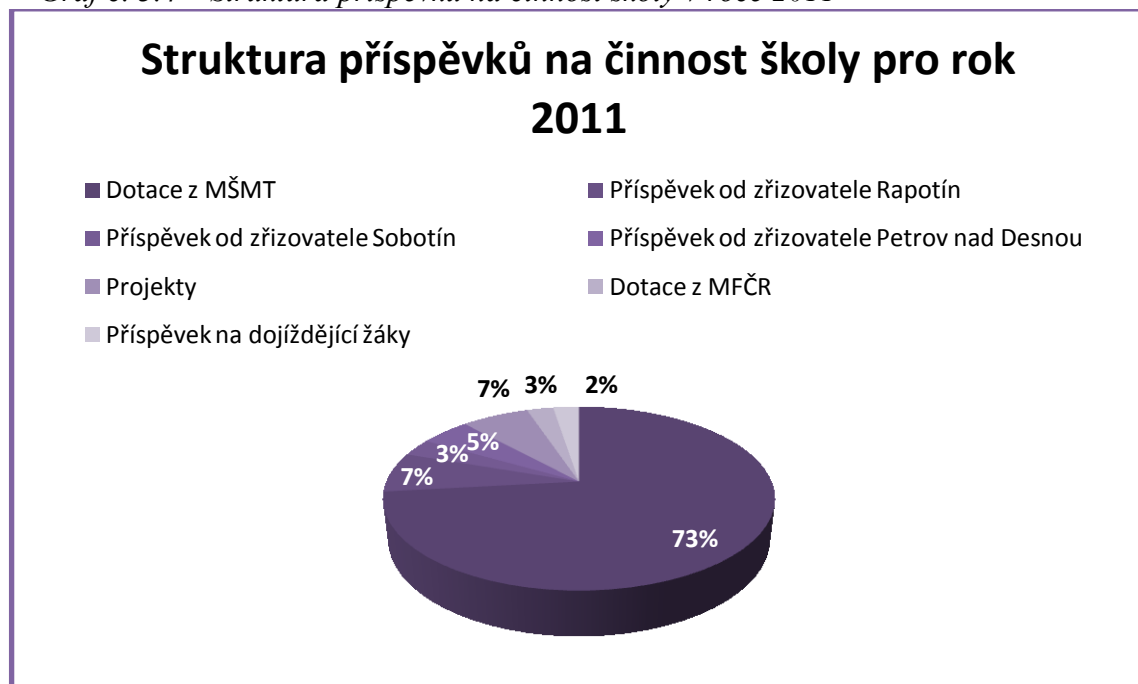
Tabulka č. 3.11 – Výdaje vzniklé z činnosti ŠPO, rok 2011

VÝNOSY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
602 – Tržby z prodeje služeb	2.959.000	1.221.000	4.180.000
644 – Úroky	1.000	-	1.000
649 – Jiné ostatní výnosy	29.000	-	29.000
691 – Provozní dotace	29.972.000	-	29.972.000
Výnosy celkem	32.961.000	1.221.000	34.182.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2011, vlastní zpracování

Výnosová stránka hospodaření přinesla na účtě 691 – Provozní dotace nárůst o 1,1 mil. Kč. Na celkových 29.972.000,- Kč. Celkově škola v roce 2011 své hospodaření zakončila ziskem, v hlavní činnosti ve výši 78 tis. Kč, v doplňkové poté 106 tis. Kč., který byl dle směrnice č. 27 rozdělen do rezervního fondu.

Graf č. 3.4 – Struktura příspěvků na činnost školy v roce 2011

Zdroj: Výroční zpráva 2011, Plnění rozpočtu k 31.12.2011, vlastní zpracování

Největší položkou byla opět účelová dotace z MŠMT, která činila 21.953.000,- Kč.

Zřizovatelé přispěli na provoz 5.254.000,- Kč, což představuje 17% celkových **příspěvků**. I letos škola získala dotaci z EU. Tyto prostředky ve výši 1.985.000,- Kč využila na projekty ITC a projekt INOV – inovace ve vzdělávání. Posledním příjmem, který škola získala, do školy plynul za účelem zlepšení výchovně vzdělávacího systému, byla dotace od MFČR ve výši 780.000,- Kč.

Ke konci hospodářského roku byly na účtech **peněžních fondů** evidovány následující částky:

Tabulka č. 3.12 – Struktura peněžních fondů k 31.12.2011

Druh fondu / Rok	2011
FKSP	141.637,-
Rezervní fond	579.000,-

Zdroj: Výroční zpráva 2011, vlastní zpracování

Rezervní fond představoval nárůst oproti roku 2010, který byl způsoben rozdělením zisku na vrub účtu.

3.3.5. Analýza hospodaření v roce 2012

Rok 2012 je poslední z analyzovaných roků. Je zde patrné, že škola již s prostředky hospodaří efektivně a tím pádem se příspěvky od obcí postupně snižují. Školu tehdy navštěvovalo 383 žáků, 168 dětí a zaměstnávala celkem 56 zaměstnanců.

Tabulka č. 3.13 – Náklady vynaložené na činnost ŠPO pro rok 2012

NÁKLADY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
501 – Spotřeba materiálu	4.191.000	540.000	4.731.000
502 – Spotřeba energie	3.339.000	131.000	3.470.000
511 – Opravy a udržování	290.000	7.000	297.000
512 - Cestovné	84.000	-	84.000
518 – Ostatní služby	1.996.000	25.000	2.023.000
521 – Mzdové náklady	17.081.000	293.000	17.374.000
524 – Zákonné sociální pojištění	5.815.000	102.000	5.917.000
525 – Ostatní sociální pojištění	-	2.000	2.000
527 – Zákonné sociální náklady	167.000	7.000	174.000
549 – Jiné ostatní náklady	288.000	32.000	320.000
Náklady celkem	33.251.000	1.139.000	34.392.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2012, vlastní zpracování

Rok 2012 přinesl snížení mzdových prostředků a nepatrný nárůst zákonného sociálního pojištění. Přibližně o 1 mil. Kč se projevila úspora u spotřeby materiálu. Nejnižší **nákladovou položkou** se stalo ostatní sociální pojištění. Celkově ŠPO vykázala náklady ve výši 34.392.000,- Kč.

Tabulka č. 3.14 – Výdaje vzniklé z činnosti ŠPO, rok 2012

VÝNOSY	Hlavní č.	Doplňková č.	Celkem
602 – Tržby z prodeje služeb	2.405.000	1.270.000	3.675.000
644 – Úroky	1.000	-	1.000
649 – Jiné ostatní výnosy	377.000	-	377.000
691 – Provozní dotace	30.470.000	-	30.470.000
Výnosy celkem	33.253.000	1.270.000	34.523.000

Zdroj: Výkaz zisků a ztráty k 31.12.2012, vlastní zpracování

Z hlediska provozní dotace byly **výnosy** na činnost sníženy. Konkrétně lze tuto změnu spatřit v příspěvcích od MŠMT. Celkové výnosy činily 34.523.000,- Kč. Výsledkem hospodaření byl zisk ve výši 2 tis. Kč v hlavní činnosti a 131 tis. Kč v doplňkové činnosti, který byl rozdělen dle směrnice č. 27 do rezervního fondu.

Příspěvky na činnost školy (**provozní dotace**) byly poskytnuty následujícím způsobem:

Graf č. 3.5 – Struktura příspěvků na činnost školy v roce 2012

Zdroj: Výroční zpráva 2012, Plnění rozpočtu k 31.12.2012, vlastní zpracování

I v posledním sledovaném roce dosahovaly účelové dotace určené na příspěvek na školství největšího podílu. Celkem 74%, což bylo 22.454.000,- Kč. Zřizovatelé přispěli na činnost školy částkou 5.211.000,- Kč, která se oproti roku 2011 příliš nezměnila. Naopak v rámci dotačních titulů škola získala dotaci na inovaci ve vzdělávání v celkové výši 2.018.000,- Kč. Ve sledovaném období poprvé částka přesáhla 2 mil. Kč. V neposlední řadě se na účelném hospodaření podílel i příspěvek z MFČR na výchovně vzdělávací program ve výši 787.000,- Kč.

Ke konci hospodářského roku byly na účtech **peněžních fondů** evidovány následující částky:

Tabulka č. 3.15 – Struktura peněžních fondů k 31.12.2012

Druh fondu / Rok	2012
FKSP	122.129,-
Rezervní fond	712.000,-

Zdroj: Hlavní kniha k 31.12.2012, vlastní zpracování

Peněžní fondy, stejně jako uplynulých letech hospodařily efektivně s přidělenými prostředky. U FKSP si lze opět všimnout čerpání fondu na financování kulturních, sociálních a dalších služeb zaměstnanců v pracovním poměru k PO, interních vědeckých aspirantů a důchodců,

kteří při prvé odchodu do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pracovali u PO.
Rezervní fond přinesl změnu pouze v připsání kladného výsledku hospodaření na vrub účtu.

4. ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ ŠKOLY DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ

Ve třetí kapitole bylo analyzováno hospodaření školy v jednotlivých letech. Čtvrtá kapitola bude věnována zhodnocení hospodaření za celé sledované období, tedy pro roky 2008 – 2012. Podrobně budou analyzovány náklady a výnosy, výsledek hospodaření, fondové hospodaření, počty žáků, zaměstnanců, struktura zisku, poměr získaných dotací, vývoj příspěvků od zřizovatelů a struktura majetku svazkové školy.

Na konci hospodářského roku je vždy sestavován rozpočet na příští rok. Celkový i pro jednotlivé obce. Škola tedy hospodaří podle 4 rozpočtových plánů. Rozpočty jednotlivých pracovišť byly sestavovány jako vyrovnané. Není vůbec jednoduché sestavit vyrovnaný rozpočet, protože celé školství pracuje se 2 obdobími – s kalendářním rokem, který je shodný s hospodářským a s rokem školním, který je vždy na přelomu dvou hospodářských let. Proto v průběhu hospodaření často dochází k rozpočtovým opatřením, které zamezují vzniku ztráty.

Tabulka č. 4.1 – Celkové výnosy ve sledovaném období 2008 – 2012

Výnos / Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem	Podíl
T. za vlastní výrobky	-	-	6.000	-	-	6.000	0,01
T. z prodeje služeb	3.183.000	3.419.000	3.637.000	4.180.000	3.675.000	18.094.000	11,11
Úroky	2.000	1.000	1.000	1.000	1.000	6.000	0,01
Zúčtování fondů	8.000	-	12.000	-	-	20.000	0,02
Jiné ostatní výnosy	478.000	241.000	281.000	29.000	377.000	1.406.000	0,86
T. z prodeje majetku	115.000	-	-	-	-	115.000	0,07
Přijaté dary	7.000	24.000	-	-	-	31.000	0,02
Provozní dotace	26.888.000	27.014.000	28.800.000	29.972.000	30.470.000	143.144.000	87,90
CELKEM	30.681.000	30.699.000	32.737.000	34.182.000	34.523.000	162.822.000	100 %

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2008 – 2012, vlastní zpracování

Tabulka č. 4.2 – Celkové náklady ve sledovaném období 2008 – 2012

Náklad/Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem	Podíl
Spotřeba materiálu	5.452.000	4.680.000	5.102.000	4.945.000	4.731.000	24.910.000	15,4 %
Spotřeba energie	2.763.000	2.567.000	3.071.000	2.696.000	3.470.000	14.567.000	9,0 %
Opravy a udržování	521.000	349.000	142.000	128.000	297.000	1.437.000	0,9 %
Cestovné	46.000	90.000	80.000	67.000	84.000	367.000	0,2 %
Ostatní služby	1.681.000	1.366.000	1.514.000	1.694.000	2.023.000	8.278.000	5,1 %
Mzdové náklady	14.434.000	15.531.000	16.099.000	17.638.000	17.374.000	81.076.000	50,1 %
Zákonné soc.pojištění	4.977.000	5.017.000	5.424.000	5.816.000	5.917.000	27.151.000	16,8 %
Ostatní soc. pojištění	58.000	65.000	68.000	69.000	2.000	262.000	0,1 %
Zákonné soc.	283.000	306.000	306.000	161.000	174.000	1.230.000	0,8 %
Ostatní soc. náklady	22.000	83.000	81.000	77.000	-	263.000	0,1 %
Ost. daně a poplatky	33.000	350.000	490.000	593.000	-	1.466.000	0,9 %
Jiné ostatní náklady	92.000	104.000	113.000	114.000	320.000	743.000	0,53 %
Prodaný materiál	115.000	-	-	-	-	115.000	0,07 %
CELKEM	30.477.000	30.508.000	32.490.000	33.998.000	34.392.000	161.865.000	100 %

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2008 – 2012, vlastní zpracování

Na straně **výnosů** jasně dominují provozní dotace, které jsou složeny v tomto případě z příspěvků od zřizovatelů školy, příspěvků na dojíždějící žáky, z dotací z MŠMT a MFČR a z dotací na projekty z evropských fondů. Bez nich by žádná škola nemohla fungovat a

existovat. Ve svazkové škole jde o asi 88 % celkových výnosů, což představuje závislost školy na těchto příspěvcích. Ve sledovaném období byl zaznamenán pouze růst těchto příspěvků. Největší nárůst prostředků byl mezi roky 2009 – 2010 (1,8 mil. Kč) a mezi roky 2010 – 2011 (1,1 mil. Kč). Dále bude proveden rozbor příspěvků od MŠMT a ostatních jednotlivých zřizovatelů.

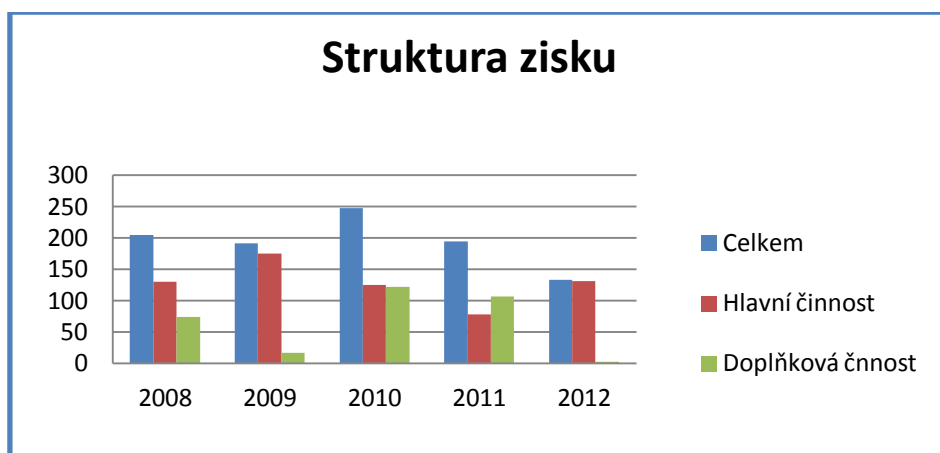
V průběhu hospodaření je evidentní převaha mzdových **nákladů**, které ve sledovaném období představovaly 50% celkových nákladů. Tyto náklady jsou ovšem kryty příspěvkem z MŠMT, takže hospodaření nijak výrazně neovlivňuje.

Druhou nejvyšší položkou bylo zákonné sociální pojištění, které je povinně odváděno z mezd zaměstnanců a je taktéž kryto finančními prostředky z rozpočtu MŠMT.

Třetí nejvyšší položkou se stala spotřeba materiálu, kde se projeví náklady na učebnice, knihy, pomůcky, hračky nebo potraviny do školních jídelen. Náklady byly v průběhu hospodaření částečně kryty z MFČR (výchovně vzdělávací systém) a z prostředků zřizovatelů. Všechny tři uvedené položky představovaly v hospodaření velice vysoký podíl – zhruba 82,3%.

V průběhu hospodaření logicky dochází k nárůstu celkových i jednotlivých nákladů. Důvodem je ekonomický vývoj společnosti růst cenové hladiny. Jde o nákladové položky, které souvisejí s provozem školy – spotřeba energie, mzdové náklady nebo ostatní daně a poplatky. Existují ale i položky, které se v průběhu sledovaného období výrazně neměnily. Jedná se např. o spotřebu materiálu. Svazková škola se snaží svým přístupem žákům předat ty nejlepší znalosti a využívá k tomu nových technologií, učebnic nebo učebních pomůcek.

Graf č. 4.1 – Struktura zisku v jednotlivých letech

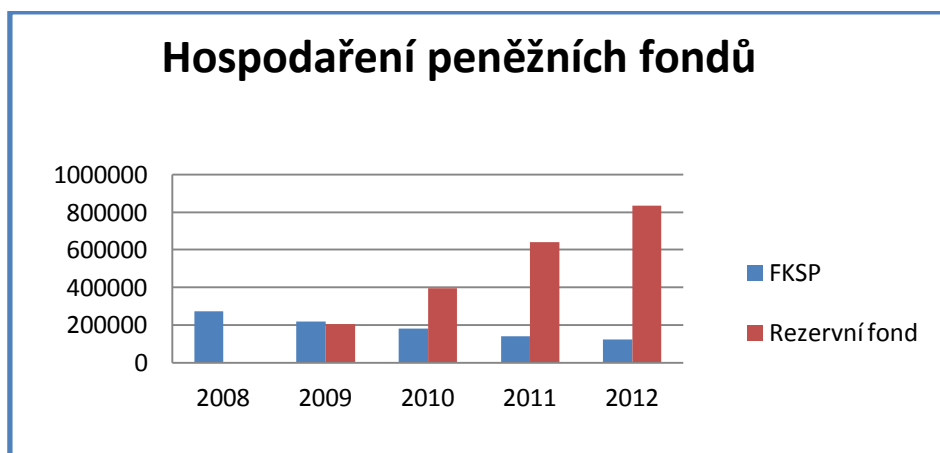

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2008 – 2012, vlastní zpracování

V průběhu hospodářského roku ve všech sledovaných letech došlo vždy k přebytku výnosů nad náklady, tedy k zisku. Jak v hlavní, tak i v doplňkové činnosti. Tato skutečnost je zapříčiněna jak dobrým hospodařením, tak i skutečností, že obce, které školu zřizují, nepřipouštějí její ztrátovost. Největší zisk byl zaznamenán v roce 2010, kdy celkový výtěžek dosáhl hodnoty 247 tis. Kč. Naopak nejnižší zisk reprezentuje rok 2012, kdy se jednalo pouze o 133 tis. Kč. Ostatní tři roky jsou z hlediska výše celkového zisku vyrovnány, ale z hlediska struktury rozlišné. Největší odlišnost nastala v roce 2009, kdy hlavní činnost představovala 70% celkového zisku. Převážná část zisku pochází z tržeb z prodeje služeb nebo z výnosů ze školních vývařoven.

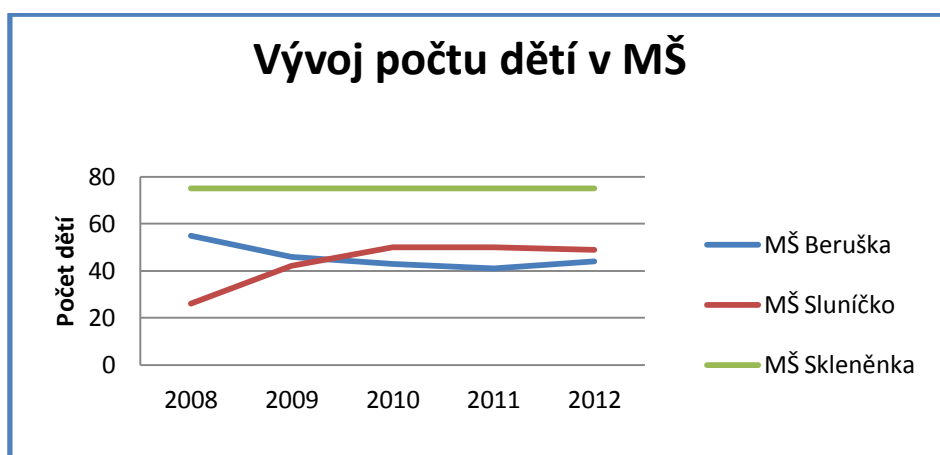
Graf č. 4.2 – Hospodaření peněžních fondů

Zdroj: Hlavní účetní kniha v letech 2008 – 2012, vlastní zpracování

Svazková škola využívá v hospodaření pouze dvou fondů, jak již bylo zmiňováno ve 3. kapitole. Dalo by se říci, že skutečně využívá pouze jeden, a to fond FKSP, ve kterém můžeme zanalyzovat nějaký tok aktivní i pasivní stránky fondu. Tento fond je využíván pro zaměstnance a jejich rodinné příslušníky na zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb. Z hlavní účetní knihy je patrné, že je každoročně využíván. Naproti tomu rezervní fond je od začátku existence ŠPO využíván pouze k rozdělování zisku z hlavní a doplňkové činnosti. V průběhu hospodaření můžeme vidět nárůst, který souvisí a shoduje se s celkovým ziskem za příslušné období. V současnosti (rok 2013) má škola k dispozici 969.000,- na účtě rezervního fondu.

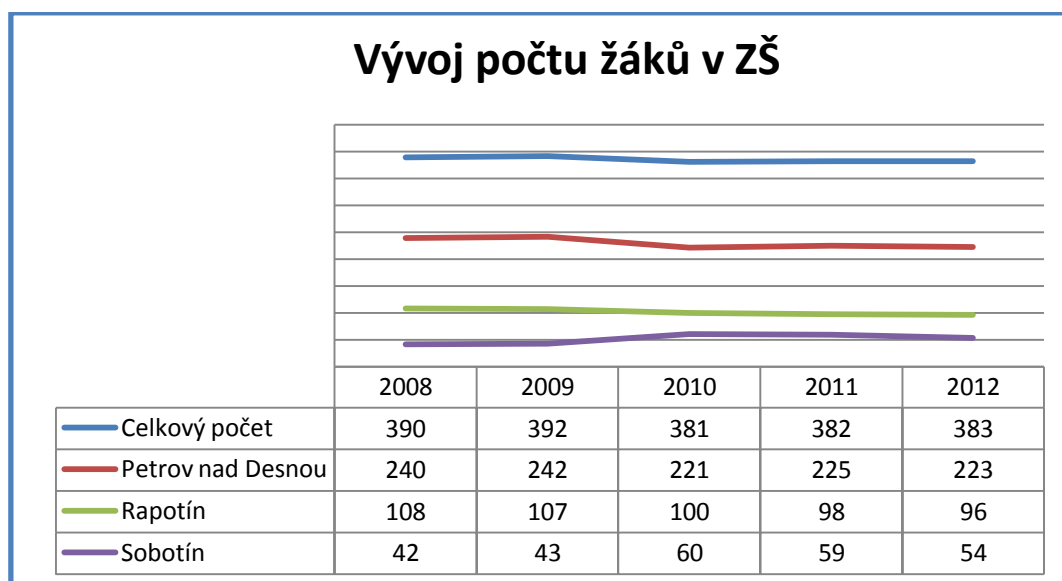
Graf č. 4.3 – Vývoj počtu dětí v MŠ

Zdroj: Výroční zpráva 2008 – 2012, vlastní zpracování

Vývoj v počtu dětí se ve školce Rapotín (MŠ Skleněna) vůbec nezměnil. Stále školku navštěvuje 75 dětí, což je nejvyšší povolená kapacita tří oddělení. Problémy jsou naopak v tom, že školka musí další děti z kapacitních důvodů odmítat. Přednost mají děti z Rapotína. Svazek se v těchto případech snaží děti umisťovat do dalších dvou školek, které maximální kapacitu nedosahují. Jedná se o školky v obci Petrov nad Desnou (MŠ Beruška a MŠ Sluníčko). U školky Sluníčko můžeme vidět velký nárůst dětí v letech 2008 – 2010, kdy školka dosahovala největší počet dětí ze sledovaného období. Naopak MŠ Beruška měla obrácený trend. V letech 2008 – 2010 došlo k poklesu dětí v odděleních. V posledních dvou letech již dochází k nepatrnému nárůstu. Celkem svazkové školky navštěvuje v posledním sledovaném roce zhruba 170 dětí.

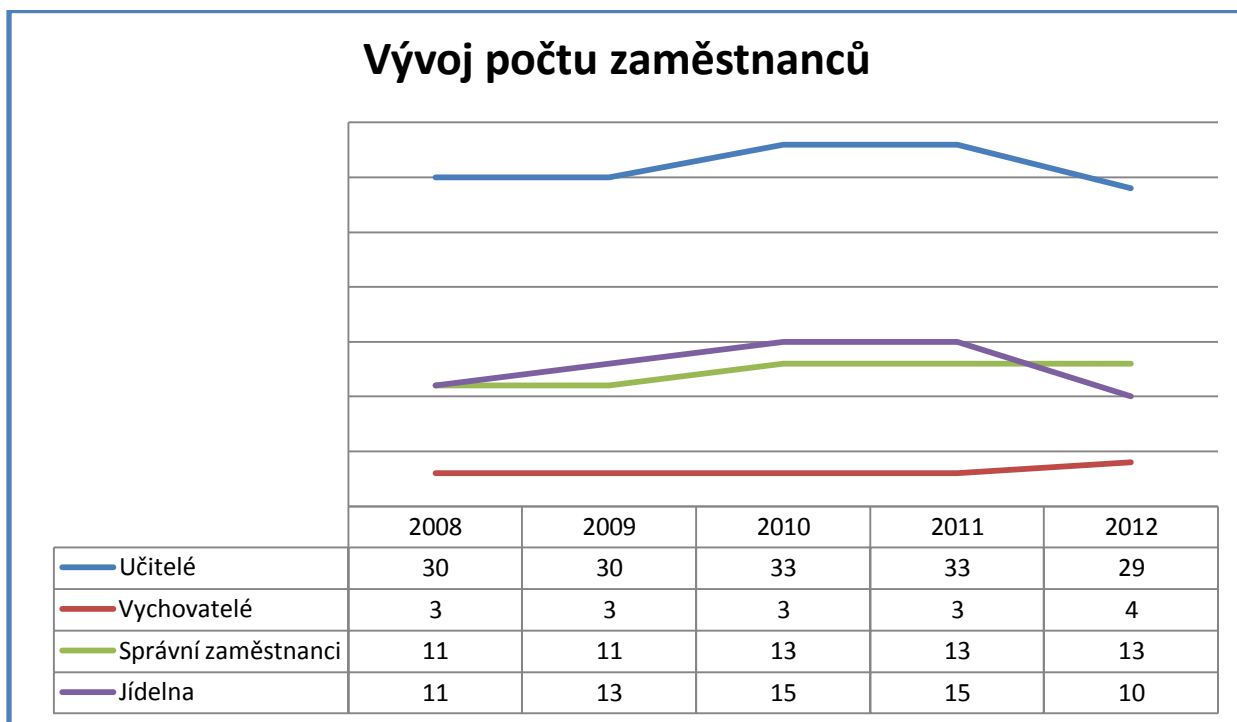
Graf č. 4.4 – Vývoj počtu žáků v ZŠ

Zdroj: Výroční zpráva 2008 – 2012, vlastní zpracování

Z grafu vyplývá, že vývoj počtu žáků se ve sledovaném období výrazně nezměnil. Svazkovou školu navštěvuje celkem okolo 390 žáků základní povinné školní docházky ve třech střediscích pro výuku. Největší rozdíly v počtu žáků představoval rok 2010, kdy školu navštěvovalo nejméně žáků a poměrně výrazně klesl počet jak v Petrově nad Desnou, tak i v Rapotíně. Oproti tomu školu v Sobotíně navštěvovalo tento rok nejvíce žáků z celého sledovaného období.

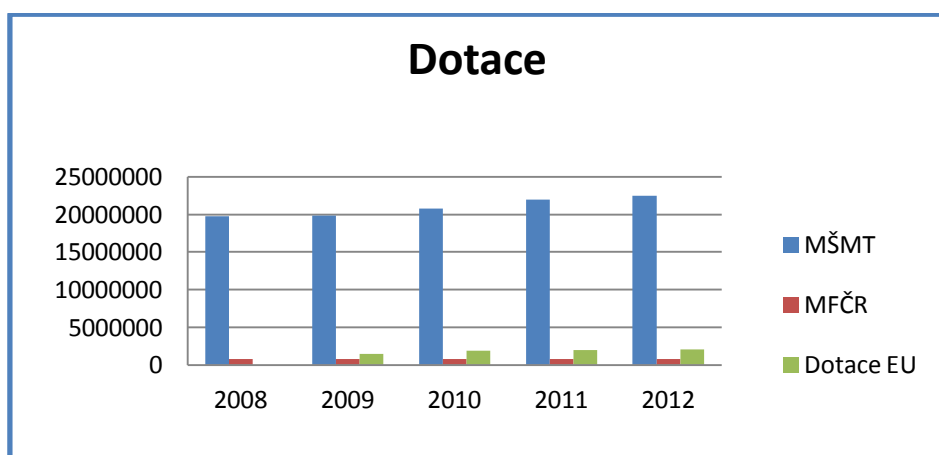
Graf č. 4.5 – Vývoj počtu zaměstnanců

Zdroj: Výroční zpráva 2008 – 2012, vlastní zpracování

Z uvedeného grafu vyplývá, že struktura zaměstnanců se během pětiletého období výrazně nezměnila. V roce 2008 začínala svazková škola s celkem 55 zaměstnanci. Největší podíl přitom měli učitelé. V průběhu sledovaného období se struktura výrazně nezměnila. Pouze v letech 2010 a 2011 došlo k přijetí nových učitelů, zaměstnanců jídelny a správních zaměstnanců. Tento trend navyšování počtu zaměstnanců ustal v roce 2012, kdy je patrné, že svazková škola začíná šetřit náklady na mzdové prostředky (úbytek 4 učitelů a 5 zaměstnanců jídelny).

Graf č. 4.6 – Dotace poskytnuté z centrální úrovně státu

Zdroj: Plnění rozpočtu v jednotlivých letech 2008 -2012, vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že největší finanční položkou přispívá na činnost svazkové školy MŠMT. Jedná se asi o 88 % z celkových „cizích“ finančních prostředků. Dále je patrné, že celkově se prostředky účelové neinvestiční dotace neustále navyšují, i když škola oproti svým začátkům zaregistrovala úbytek žáků a v posledním sledovaném roce (2012) i úbytek zaměstnanců. Navyšování neinvestiční dotace je způsobeno faktem, že náklady na jednoho žáka se neustále zvyšují.

Dalším výrazným příjmem jsou dotace z fondů EU a Regionálních operačních programů (dále jen ROP). Svazková škola především čerpá evropské prostředky z programu „Rozvoj a inovace ICT vzdělávání ve svazkové škole obcí Údolí Desné“ a z programu „Inovace jazykového vzdělávání na ZŠ a MŠ Údolí Desné“. Dále získala finanční prostředky z ROP Střední Morava na rekonstrukci a nástavbu budovy ZŠ v Petrově nad Desnou a na dotaci rekonstrukci a přístavbu budovy MŠ Sluníčko v Petrově nad Desnou. Tyto prostředky poskytuje škole krajský úřad. Ve sledovaném období je vidět, že se škola snaží dosáhnout na finanční prostředky z fondů EU, a že jsou škole každoročně poskytovány. Tím pádem se jedná o další nezanedbatelný příjem školy. V letech 2008 - 2012 škola získala 7,318 tis. Kč formou účelové dotace z evropských fondů, čímž se jen potvrzuje, že tento příspěvek není pro školu bezvýznamný.

Posledním zdrojem, který je poskytovaný z centrální úrovně státu, je příspěvek od MFČR, kterým se kryjí výdaje na nákup učebnic, učebních pomůcek pro děti nebo knihy. V průběhu hospodaření se jeví tato částka jako neměnná. Od roku 2008 do roku 2012 představuje pouze 6% nárůst, v peněžních jednotkách jde o 47 tis. Kč. Z celkového hlediska se jedná v podstatě o zanedbatelnou částku. Příspěvek představuje pouze 3% celkových provozních dotací.

V posledním sledovaném roce dokonce tento příjem zaznamenal pokles a stává se nejmenší položkou ze všech provozních dotací, které jsou škole poskytovány.

Tabulka č. 4.3 – Vývoj příspěvků od jednotlivých zřizovatelů v letech 2008 - 2012

Zřizovatel/Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
Rapotín	2.827.000	2.662.000	2.211.000	2.102.000	1.853.000	11.655.000
Sobotín	3.018.000	2.000.000	1.213.000	918.000	1.083.000	8.232.000
Petrov nad Desnou	-	-	1.490.000	1.472.000	1.472.000	4.434.000
Σ	5.845.000	4.662.000	4.914.000	4.492.000	4.408.000	24.321.000

Zdroj: Plnění rozpočtu 2008 – 2012, vlastní zpracování

Z tabulky jasně vyplývá pomalu se snižující podíl příspěvků na činnost školy, které jsou poskytovány prostřednictvím zřizovatelů. Na začátku hospodaření ŠPO musely obce ze svých rozpočtů vynaložit prostředky ve výši 5,8 mil Kč. Důvodem byla neznalost prostředí, seznamování se novou právní formou, sloučení 3 odlišných škol a nemožnost vzorového příkladu stejného projektu ŠPO v okolí. Obce proto ze svých rozpočtů přispívaly na „rozběhnutí“ správného fungování ŠPO. Pokrok k lepšímu byl zaznamenán již v následujícím roce, kdy příspěvky od zřizovatelů klesly o 1,2 mil. Kč. V dalších dvou letech byly na srovnatelné úrovni. V posledním sledovaném roce už to byly pouhé 4,4 mil. Kč, rozdělené mezi 3 zřizovatele. Trend ve snižování poskytování příspěvků od zřizovatelů bude dle vývoje celorepublikového financování regionálního školství v budoucnu nadále pokračovat.

Nejvyšší příspěvky na činnost školy poskytovala a nadále poskytuje obec Rapotín, která je zároveň největší zřizovatelskou obcí. V průběhu pětiletého období škole poskytla finanční příspěvky ve výši 11,6 mil. Kč. Snižující se trend příspěvků od Rapotína se ukázal v rozdílu mezi rokem 2008 a 2012. Obec přispívá o 1 mil. Kč méně, než v počátečním roce. Nejnižší příspěvky poskytuje obec Sobotín, která byla v roce 2010 rozdělena a v současnosti má nejméně obyvatel a pouze 4 třídy povinné základní školní docházky. Obec Petrov nad Desnou ve tříletém období vykazuje naprosto stejné příspěvky. Celkově škola od svých zřizovatelů získala přes 24 mil. Kč za pětileté období.

Tabulka č. 4.4 – Struktura majetku svazkové školy

Struktura majetku	2008	2009	2010	2011	2012
DM	-	-	-	-	-
KM	3.964.000	4.824.000	5.445.000	5.085.000	4.300.000
VK	551.000	820.000	933.00	1.028.000	1.098.000
CK	3.413.000	4.004.000	4.512.00	4.057.000	3.202.000

Zdroj: Rozvaha 2008 – 2012, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vyplývá, že škola nemá žádný dlouhodobý majetek. Škola jako samostatná právnická osoba má veškerý dlouhodobý majetek ve výpůjčce od DSO SOÚD. V roce 2012 se celková hodnota vypůjčeného majetku svěřeného škole odhaduje na 164 mil. Kč.

Krátkodobý majetek slouží škole jako zdroj okamžité, pohotové nebo běžné likvidity. Největší účetní položkou jsou účty v bankách, které představují 51 % celkového krátkodobého majetku. Další položkou jsou Dohadné účty aktivní, které slouží pro zaznamenání pohledávek, kdy neznáme částku ani období, které jsou zastoupeny 22 % a zbytek finančních částek jako jsou materiál na skladě, odběratelé, jiné pohledávky nebo pokladna. Největší rozdíl nastal mezi lety 2011 a 2012, kdy došlo k celkovému výraznému poklesu krátkodobého majetku. Důvodem byl počáteční stav Dohadných účtů aktivních, který byl ke konci účetního období roku 2012 zcela vynulován. Znamená to tedy, že škola vyřešila problém s odběrateli, u kterých nevěděla částku ani období, v kterém má účtovat. Konečný stav tohoto účtu v roce 2012 zůstal nulový.

Na straně pasiv došlo k výrazné změně ve struktuře vlastního kapitálu. Oproti počátečnímu období (2008) představoval vlastní kapitál 100 % nárůst. Hlavním důvodem nárůstu je fondové hospodaření, kdy škola od začátku sledovaného období vykazovala zisk, který rozdělovala do rezervního fondu. Rezervní fond nebyl v průběhu roků čerpán, takže se finanční prostředky na něj pouze přidělovaly, a tím rostl i podíl vlastního kapitálu.

Co se týče ekonomické stránky, je lepší mít majetek krytý vlastními zdroji, než cizími. Ve školství se s tímto pravidlem setkáme jen málokdy, protože veškeré dotace, které plynou škole, se promítají do cizího kapitálu. Bez těchto dotací by škola nemohla fungovat. Proto se vždy budeme setkávat se situací, že cizí zdroje výrazně převyšují ty vlastní. V našem případě jde o poměr 1:3.

Cizí kapitál se, když srovnáme počáteční rok a konečný rok, o moc nezměnil. V průběhu ale zaznamenal nárůst. Nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2010, kdy oproti roku 2008 vzrostly závazky vůči dodavatelům a přijaté zálohy. V roce 2011 byly závazky částečně uhrazeny a o rok později se výše cizího kapitálu vrací zpět na počáteční hodnotu.

5. ZÁVĚR

Tato práce se zabývá hospodařením školské právnické osoby vykonávající činnost školy.

Cílem bakalářské práce bylo popsat způsoby financování školské právnické osoby, zhodnotit její hospodaření a navrhnout doporučení, která by pomohla zlepšit hospodaření školy a jejích zařízení. Stanoveného cíle bylo dosaženo použitím analýzy hospodaření za období let 2008 – 2012 a poté následnou komparací získaných údajů.

V teoretické části byly charakterizovány právnické osoby, které mohou vykonávat činnost školy v rámci tzv. veřejných zřizovatelů, a to příspěvkové organizace a školské právnické osoby. Podrobně byly rozebrány následující charakteristiky - zřízení, vznik, zrušení, zánik, orgány podílející se na činnosti, peněžní fondy, které právnické osoby dle příslušných zákonů zřizují a možnosti vykonávání doplňkové činnosti. Vzhledem k zaměření bakalářské práce je zbytek věnován způsobu financování a hospodaření školských právnických osob v regionálním školství.

Pro praktickou část byla vybrána svazková škola ZŠ a MŠ Údolí Desné, se sídlem Družstevní 125, 788 14 Rapotín, jejímž zřizovatelem je Dobrovolný svazek obcí údolí Desné se sídlem tamtéž. Svazková škola má sice jednoho zřizovatele, ale na správě se podílí celkem tři obce, ve kterých sídlí i jednotlivá pracoviště školy. Celkem má svazková škola k dispozici 3 základní školy, 3 mateřské školy a 2 školní jídelny. V průměru školu navštěvuje 383 žáků povinné školní docházky rozdělených do 18- ti tříd a 170 dětí je umístěno ve třech mateřských školách. Ve škole je nyní zaměstnáno 56 zaměstnanců, kteří jsou děleni do kategorií učitelé, vychovatelé, správní zaměstnanci a zaměstnanci jídelny.

Největším zdrojem příjmů školy byla ve všech sledovaných letech dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na přímé náklady na vzdělávání, která se pohybovala v rozmezí 72 – 74 % celkových příjmů školy. Prostředky byly čerpány na platy pedagogických zaměstnanců, na ostatní osobní náklady, odvody včetně příspěvku do Fondu kulturních a sociálních potřeb a daní, na přímé ostatní neinvestiční výdaje (pomůcky) a na účelově vázané prostředky (žáci prvních ročníků, integrace žáků). Dotace byla každoročně vyčerpána. Dalšími zdroji financování, které představují zbylých 26 – 28 % celkových příjmů, byly příspěvky od zřizovatelů, dotace z fondů Evropské unie, dotace z Ministerstva financí České republiky a příspěvky od ostatních obcí, které jsou členy svazku na dojíždějící žáky. Z celkového procenta jasně vyplývá, že škola je zcela závislá na příspěvcích zřizovatele a dotacích ze státního rozpočtu.

Výše uvedené příjmy škola využila v převážné části na pokrytí mzdových nákladů a složek s nimi souvisejícími. Ve sledovaném období se jednalo se o 67 – 69 % celkových nákladů. Zbytek tvořily náklady, které souvisejí s provozem budovy, jako je nákup materiálu a spotřeba energie.

Ve sledovaném období škola hospodařila s vyrovnaným rozpočtem. Konec hospodářského roku zakončila vždy kladným hospodářským výsledkem, jak z hlavní, tak i z doplňkové činnosti. Svědčí to o profesionalitě ekonomů, kteří mají na starosti hospodaření svazkové školy. Zejména když vezeme v potaz, že svazkové školství je v České republice spíše ojedinělá forma existence škol.

Mým doporučením, jak zlepšit hospodaření školy je snažit se využít potenciál doplňkové činnosti. Například školní jídelna v Rapotíně má vysoký potenciál co se týče umístění. Budova se nachází v centru sídliště, ve kterém žije 813 obyvatel plus další z okolních domů. Celkem se může jednat až o 1.300 potenciálních zákazníků. Pokud by škola přišla s chutnými jídly, určitě by se strážníci našli. Podobné doporučení se týká vývařovny v Sobotíně. Oběd se totiž uvaří v Sobotíně a pak se převáží do jídelny v Petrově. Automobil by se dal využít jako rozvoz obědů občanům po Sobotíně. Pokud je mi známo, tak tato služba v obci chybí.

Další věcí, která by se dala zorganizovat je například pronájem nevyužívaných tříd jako prostory pro konání různých seminářů a školení.

Ve škole jsou také pedagogičtí odborníci na cizí jazyky. Po vyučování by škola mohla vyučovat výuku cizích jazyků. Pro mnohé obyvatele je okresní město daleko, nemají se do něj jak dostat nebo jsou pohodlní. Proto bych doporučila popřemýšlet i nad touto variantou.

Závěrem lze dodat, že zřízení svazkové školy ve formě školské právnické osoby v sobě nese několik pozitivních stránek jako je snížení odlivu žáků do škol mimo školský obvod svazkové školy, efektivnější využití pedagogického personálu v rámci obsazování pracovních míst, zastupitelnost pedagogů v době jejich nepřítomnosti, vyšší úspěšnost při získávání dotací nebo efektivnější a hospodárnější vynakládání výdajů na provoz jednotlivých pracovišť.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

1. KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon s komentářem*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. 800 s. ISBN 978-80-7357-421-3.
2. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*. 1. Vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
3. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 4. aktual. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
4. OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
5. MORÁVEK, Z., MOCKOVČIAKOVÁ, A., PROKŮPKOVÁ, D. *Meritum Příspěvkové organizace 2012-2013*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. 396 s. ISBN 978-80-7357-736-0.
6. HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2008. iv, 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2.
7. OCHRANA, František, PAVEL, Jan, VÍTEK, Leoš a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s, 2010. 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

Legislativa:

1. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
2. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
3. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
4. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
5. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
6. Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením

Elektronické zdroje:

1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR [online]: Metodický návod pro obecní samosprávy, dobrovolné svazky obcí a ředitele jimi zřizovaných škol a školských zařízení [cit. 13.01.2013] dostupné z http://www.msmt.cz/file/7176_1_1/download/
2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR [online]: Rozpočet kapitoly 333 MŠMT na rok 2012 a rozdělení závazných ukazatelů mezi jednotlivé školské úseky MŠMT [cit. 18.02.2013]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/20953>
3. Evropský sociální fond ČR [online]: OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost [cit. 29.04.2013]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/07-13/opvk>
4. Krajský úřad pro Olomoucký kraj [online]: Přímé náklady na vzdělávání pro rok 2013 [cit. 29.04.2013]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/prime-naklady-na-vzdelavani-na-rok-2013-cl-384.html>
5. ZŠ a MŠ Údolí Desné [online]: Organizační struktura školy [cit.25.04.2013]. Dostupné z: <http://skolydesna.cz/>
6. Svazek obcí údolí Desné [online]: Zřizovací listina. Dostupné z: <http://www.udoli-desne.cz/skolstvi/dulezite-dokumenty>

Interní dokumenty:

1. Zřizovací listina Svazku obcí Údolí Desné
2. Zřizovací listina svazkové školy
3. Hlavní účetní kniha v letech 2008 – 2012
4. Výkaz zisku a ztráty v letech 2008 – 2012
5. Rozvaha pro roky 2008 – 2012
6. Plnění rozpočtu v letech 2008 – 2012
7. Výroční zprávy 2008 – 2012
8. Záписy z valné hromady z jednání o rozdělení zisku
9. Směrnice č. 27, o rozdělování hospodářského výsledku
10. Směrnice č. 28, výpočet a stanovení neinvestičních výdajů na žáka svazkové škol

Seznam použitých zkratek:

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

DSO – dobrovolný svazek obcí

EU – Evropská unie

FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb

IČO – identifikační číslo

INOV – inovace ve vzdělávání

Kč – koruna česká

KÚ – krajský úřad

KZÚV – krajské zařízení ústavní výchovy

mil. - milion

MFČR – Ministerstvo financí České republiky

MP – mzdové prostředky

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NIV – neinvestiční výdaje

No - průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 nepedagogického pracovníka

Np - průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 pedagogického pracovníka

ONIV – ostatní neinvestiční výdaje

PO – příspěvková organizace

Po - průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka

Pp - průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka

PZ – počet zaměstnanců

ROP – Regionální operační program

SOÚD – Svazek obcí údolí Desné

ŠJ – školní jídelna

ŠPO – školská právnická osoba

ŠVP – školní vzdělávací program

T – tržby

tis. - tisíc

ÚSC – územně samosprávný celek

V - výnosy

ZŠ – základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové (bakalářské) práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠBTUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Šumperku dne 10.5.2013

.....
Markéta Csölleová

Adresa trvalého pobytu studenta:
Jesenická 284, 788 14 Rapotín

Seznam příloh:

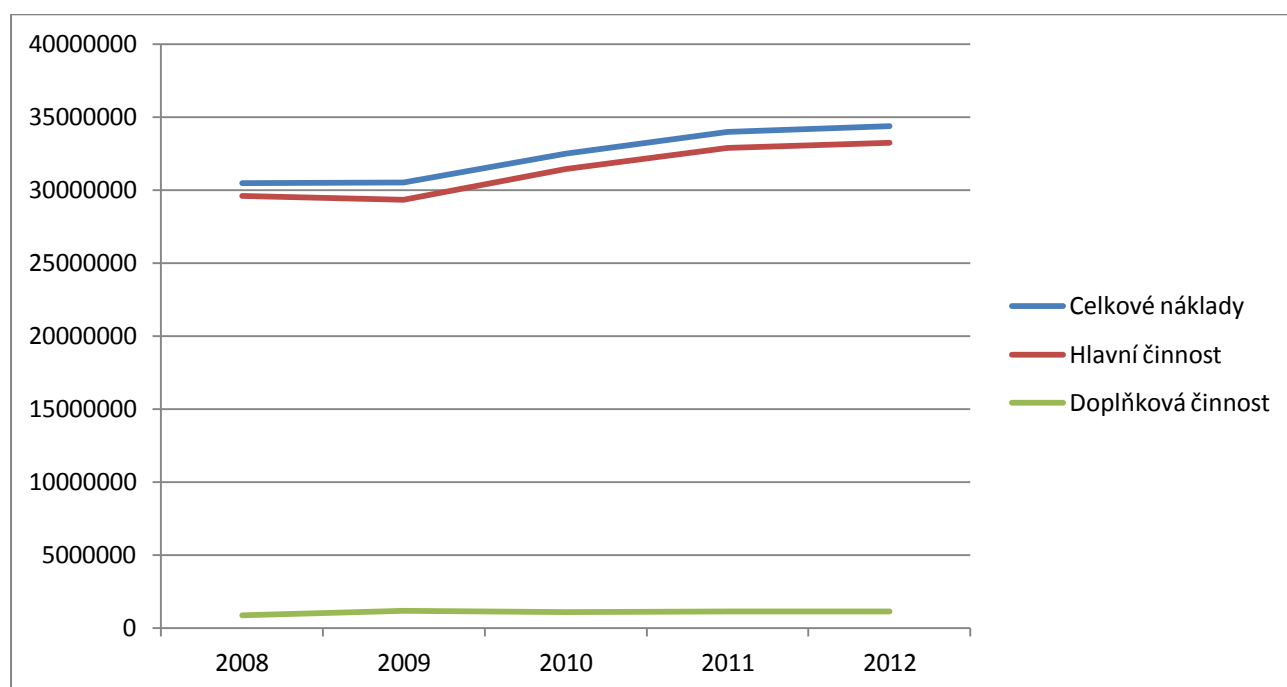
Příloha č. 1 – Vývoj nákladů (hlavní činnost, doplňková činnost, celkově)

Příloha č. 2 – Vývoj výnosů (hlavní činnost, doplňková činnost, celkově)

Příloha č. 3 – Počet žáků ve třídách v jednotlivých letech

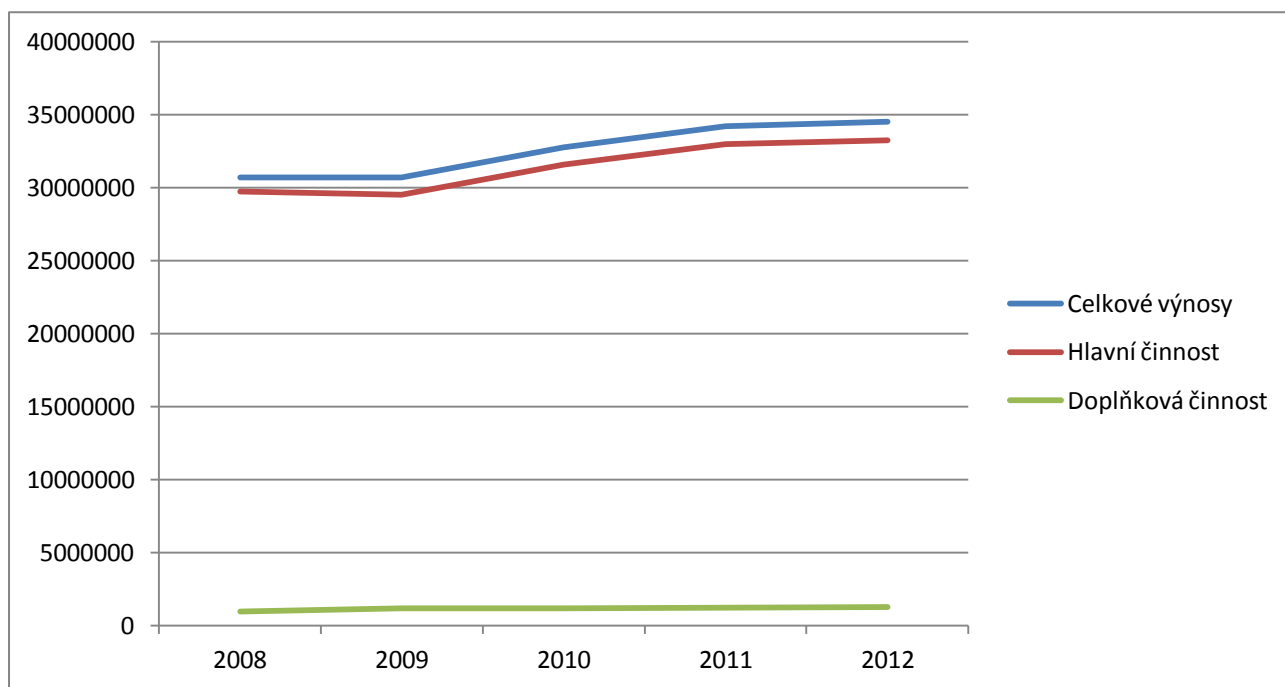
Příloha č. 4 – Organizační schéma svazkové školy

Příloha č. 1 – Vývoj nákladů (hlavní činnost, doplňková činnost, celkově)

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty v letech 2008 – 2012, vlastní zpracování

Příloha č. 2 – Vývoj výnosů (hlavní činnost, doplňková činnost, celkově)

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty v letech 2008 – 2012, vlastní zpracování

Příloha č. 3 – Počet žáků ve třídách v jednotlivých letech

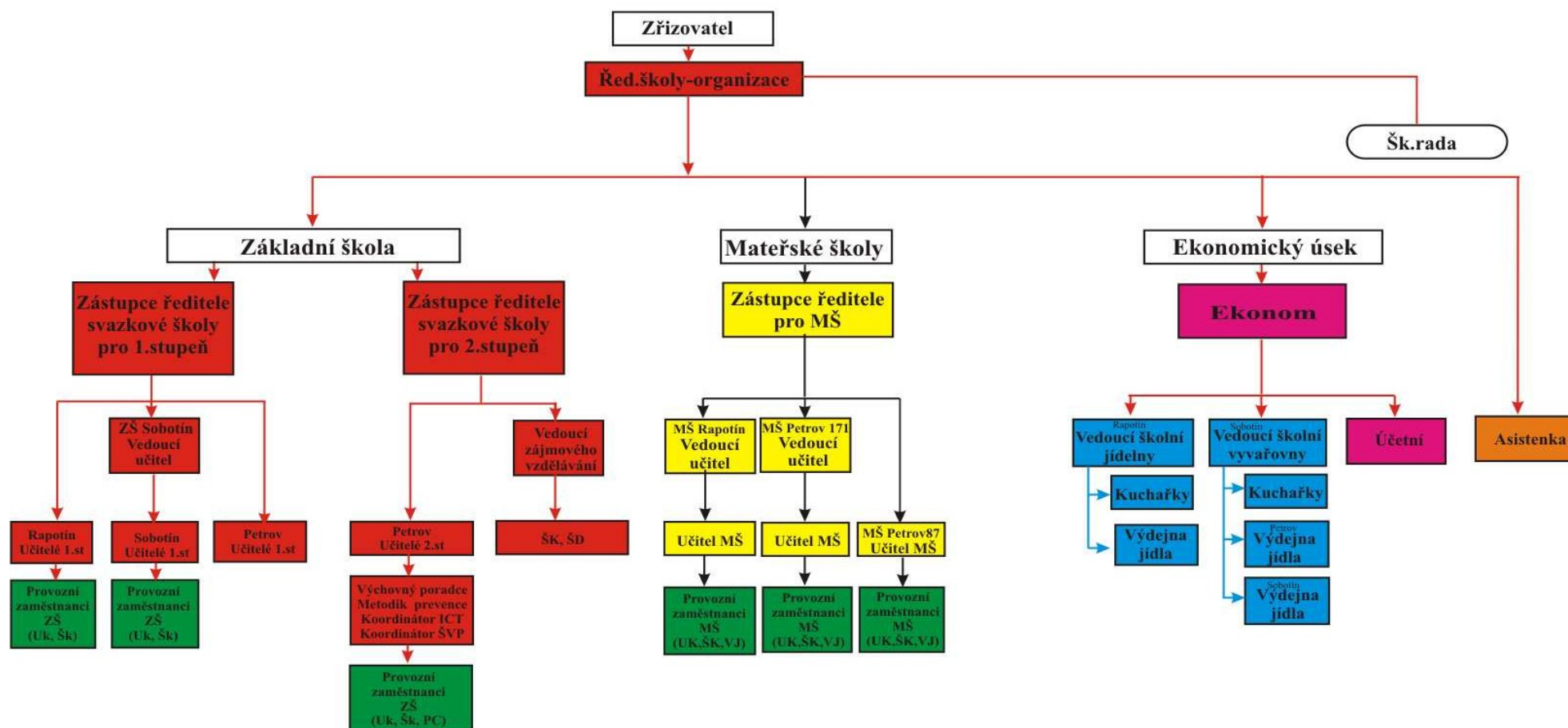
Petrov nad Desnou	2008	2009	2010	2011	2012
1. třída	20	11	8	16	23
2. třída	-	21	13	9	16
3. třída	14	-	14	12	12
4. třída	11	14	8	16	12
5. třída	24	21	17	22	19
6. třída	39	52	37	35	22
7. třída	45	31	49	35	35
8. třída	47	45	31	49	35
9. třída	40	47	44	31	49
Celkem	240	242	221	225	223

Rapotín	2008	2009	2010	2011	2012
1. třída	20	24	20	20	20
2. třída	25	20	23	20	20
3. třída	20	25	18	23	19
4. třída	18	19	21	15	23
5. třída	25	19	18	20	14
Celkem	108	107	100	98	96

Sobotín	2008	2009	2010	2011	2012
1. třída	11	10	22	14	12
2. třída	13	12	11	21	11
3. třída	-	13	13	11	17
4. třída	18	8	14	13	14
Celkem	42	43	60	59	54

Zdroj: Výroční zpráva z let 2008 – 2012, vlastní zpracování

Příloha č. 4 – Organizační schéma svazkové školy

Zdroj: <http://skolydesna.cz/>